

הלכות שביתת יום טוב פרק ה' - תמלול

סיכום השיעור

זיכרון — הלכות שביתת יום טוב, פרק ה'

הלכה א': הוצאה ביום טוב — משאות גדולות און שינוי

דער רמב"ם'ס ווערטער

"אף על פי שהותרה הוצאה ביום טוב אפילו שלא לצורך, לא ישא משאות גדולות כדרך שהוא עושה בחול, אלא צריך לשנות. ואם אי אפשר לשנות — נושא ומביא כדרכו." ביישפילן: כדי יין — לא יביאם בסל או בקופה, אלא מביא על כתפו או לפניו. תבן — לא יפשיל את הקופה לאחוריו, אלא מוליכה בידו. משא שדרכו לישא במוט — ישא על גבו מאחוריו, ושדרכו מאחוריו — ישא על כתפו. ווייטער: "על גבי בהמה לא יביא כלל." אויך: "אין מנהיגין את הבהמה במקל, ואין הסומא יוצא במקלו, ולא הרועה בתרמילו, ואין יוצאין בכסא — אחד האיש ואחד האשה — שלא יעשה כדרך שהוא עושה בחול." אבער "רבים צריכים לו — יוצא בכסא, ואפילו בפריזון."

פשט

הגם הוצאה איז מותר ביום טוב אפילו שלא לצורך (מתוך שהותרה לצורך הותרה שלא לצורך), דארף מען אבער משנה זיין פון דרך חול: נישט טראגן גרויסע משאות אויף דעם נארמאלן אופן, נאר מיט א שינוי. אויב א שינוי איז אוממעגליך — מעג מען טראגן כדרכו. אויף א בהמה טאר מען בכלל נישט טראגן. מ'טאר נישט גיין מיט א שטעקן, א סומא מיט זיין מקל, א רועה מיט זיין תרמיל, אדער ארויסגיין מיט א כסא (טראגשטול) — אויסער פאר א חכם שרבים צריכים לו.

חידושים און הסברות

1) דער יסוד פון דעם איסור — צוויי צדדים:

דער גרונט פארוואס מ'האט מתיר געווען הוצאה שלא לצורך איז (לויט דעם רמב"ם) כדי אז א מענטש זאל נישט פילן "איינגעשפארט" — ער זאל קענען פריי טראגן און ברענגען. דער ראב"ד האט א צווייטע סיבה: ווייל יום טוב דארף מען טראגן משלוח מנות. פאר ביידע סיבות איז דא א הגבלה: מ'לאזט יא טראגן, אבער ס'זאל נישט אויסקוקן ווי א וואכעדיגער טאג. דער חידוש איז אז דער היתר אליין קען ברענגען א "פארקערטע עפעקט" — אויב מ'לאזט אינגאנצן הפקר, וועט דער מענטש זיין א גאנצן טאג ביזי מיט שלעפן, און דאס איז קעגן דעם גאנצן ציל פון שמחת יום טוב.

2) פארגלייך מיט מפנה אוצר בשבת — קשיית התוספות:

אין הלכות שבת איז דא אן איסור פון מפנה אוצר (אויסריימען א גאנצן לאגער), אבער דארט שטייט נישט אז מ'דארף טראגן מיט א שינוי. דאס קלינגט ווי יום טוב איז שטרענגער ווי שבת! תוספות ענטפערט: בשבת רעדט מען פון טראגן אין א חצר (פריואט, קיינער זעט נישט), אבער יום טוב וואס מ'טראגט אינדרויסן ברשות הרבים — דארט איז דער חשש גרעסער אז ס'זאל אויסקוקן ווי חול. דער רמ"א ברענגט דערפון אז דער איסור איז נאר "ממקום למקום" — אינדרויסן, וואו מענטשן זעען. אינדערהיים איז נישטא דער איסור. דאס ווייזט אז דער איסור האט א צד פון מראית העין — ס'זאל נישט אויסקוקן וואכעדיג — און אויך א צד פון דעם מענטש'ס אייגענע שביתה.

3) דער חילוק צווישן שבת (למיעוט הליכה) און יום טוב (למיעוט משאות):

בשבת ביי מפנה אוצר איז דער כלל אז מ'זאל ממעט זיין בהליכה — ליבער שלעפן א גרויסע סכום אויף איינמאל, כדי ווייניגער מאל גיין. יום טוב איז פארקערט: מ'זאל ווייניגער שלעפן אויף איינמאל (נישט אין א קופה, נאר

אויפ'ן אקסל), אפילו אויב דאס מיינט מער מאל גיין. דער חידוש: ביי יום טוב איז דער עיקר נישט די טרחה אליין, נאר דער אויסזען — ס'זאל נישט אויסקוקן "כדרך שעושה בחול." מער טריפט אבער ווייניגער "פראפעסיאנעל" אויסזענדיג איז בעסער ווי איין טריפט מיט א גרויסע פראפעסיאנעלע באסקעט.

4) "אי אפשר לשנות" — דער היתר איז נישט געקומען צו פארשפארן:

דער רמב"ם זאגט אז אויב מ'קען נישט משנה זיין — מעג מען טראגן כדרכו. דאס ווערט דערקלערט מיט א כלל (אין נאמען פון ר' יצחק): "די חכמים ווילן נישט אז מ'זאל בלייבן סטאק" — אז מ'האט מתיר געווען הוצאה, מיינט מען עס ערנסט, אבער ווען ס'איז דא אן אופן צו מאכן א שינוי, זאל מען.

5) בהמה — קיין "אי אפשר לשנות":

א באמערקענסווערדיגער חידוש: ביי טראגן אויף א בהמה זאגט דער רמב"ם "לא יביא כלל" — אן דעם צוגאב פון "ואם אי אפשר לשנות." דאס מיינט אז אפילו אויב מ'קען נישט אנדערש — טאר מען נישט נוצן א בהמה. דער תירוץ: אזעלכע גרויסע משאות וואס דארפן א בהמה שלעפט מען פשוט נישט אין יום טוב.

6) פראקטישע אנווענדונג היינט:

א שאפינג קארט אדער א הענד טראק — דאס איז א וואכעדיגע זאך און מ'זאל עס נישט נוצן יום טוב. היינט, וואס מ'פארט נישט מיט א קאר יום טוב, איז דאס אליין שוין א "שינוי מדרך חול" — אין די וואכן וואלט מען אלעס געטראגן מיט א קאר, יום טוב טראגט מען צופוס, און דאס איז שוין "נישט כדרך שעושה בחול."

7) כסא — דער חילוק צווישן סתם מענטשן און רבים צריכים לו:

א סתם מענטש (אפילו א פרוי) טאר נישט ארויסגיין מיט א כסא (טראגשטול/בענקל), ווייל ס'זעט אויס ווי חול. אבער א חכם שרבים צריכים לו — מעג מען אים טראגן אויף א כסא, און אפילו אויף א פריזון (א חופה-ארטיגע געביידע/טראגשטול). דער יסוד פון דעם היתר: עס איז א ספעציעלער היתר — פאר דעם צורך האבן חז"ל נאך מער מתיר געווען. דער רבי דארף קומען אין שול יום טוב, ער דארף זאגן א דרשה, ער דארף פראווען טישן — דאס איז אלץ חלק פון שמחת יום טוב און כבוד יום טוב. אפשר איז דא א שטיקל זלזול יום טוב אין דעם וואס מ'שלעפט אזא גרויסע משא, אבער דער היתר איז ווייל עס איז לכבוד הרבי און צורך הרבים.

[Digression: עס ווערט דערמאנט דער מנהג ביי תשליך וואו רבי'ס ווערן געטראגן אויף שווערע שטענדערס, און מ'הייערט א טראק/קאמפאני דערפאר — אלס ביישפיל פון "יוצא בכסא" פאר רבים צריכים לו.]

הלכה ב': סולם של שובך — מראית עין ושמחת יום טוב

דער רמב"ם'ס ווערטער

"אין מוליכין את הסלם של שובך משובך לשובך ברשות הרבים" — אבער ברשות היחיד מוליכו. דער טעם: "שמא יאמרו לתקן גגו הוא מוליכו" — מראית עין. און הגם "כל מקום שאסרו חכמים מפני מראית העין אפילו בחדרי חדרים אסור", דאך דא ברשות היחיד מותר, "כדי שלא תמנע שמחת יום טוב".

פשט

שובכים זענען געביידעלעך וואו פיגלעך נעסטלען זיך. מ'דארף א סולם (לייטער) צו נעמען די פיגלעך אדער ביצים פאר יום טוב'דיגע מאכלים. אין

ווען מ'האט געשאכט א בהמה אין פעלד יום טוב, זאל מען נישט די גאנצע בהמה אויפלייגן אויף א בעט אדער מוט (שטאנג) און שלעפן ווי מ'טוט אין חול. מ'זאל ברענגען אבר אבר — איין שטיק נאכ'ן אנדערן.

הלכה ד'-ה': שלוח מנות/תשורות יום טוב — מתוך שהותרה לצורך הותרה שלא לצורך

דער רמב"ם'ס ווערטער

"כל שאין עושין בו אלא בחול, אף על פי שאין עושין בו ביום טוב, כגון תפילין — מותר לשלוח לחבירו ביום טוב", ווייל מתוך שהותרה הוצאה לצורך הותרה שלא לצורך. "אין צריך לומר דבר שעושין בו ביום טוב, כגון יינות שמנים וסלתות." אבער "כל דבר שאין עושין בו בחול עד שיעשה בו מלאכה שאסור לעשותה ביום טוב — אין משלחין בו ביום טוב." "כיצד? אין משלחין ביום טוב תבואה" — ווייל "אין אוכלין אותה בחול אלא אם כן טוחנין, ואסור לטחון ביום טוב." "אבל משלחין קטניות, לפי שמבשלים אותן ביום טוב ואוכלין אותן." "וכן בהמות חיות ועופות אפילו חיים" — מותר, "לפי שמותר לשחוט ביום טוב."

פשט

דער כלל פון מתוך שהותרה לצורך הותרה שלא לצורך ערלויבט צו שיקן מתנות (תשורות) יום טוב. אבער דאס גילט נאר ביי זאכן וואס מ'קען הנאה האבן פון זיי אן צו טון א מלאכה וואס איז אסור יום טוב. א זאך וואס מ'קען נאר נוצן נאך א אסור'ע מלאכה (ווי טחינה), טאר מען נישט שיקן.

חידושים און הסברות

1) דריי קאטעגאריעס פון זאכן צום שיקן:

- (א) זאכן וואס מ'נוצט נאר אין חול, נישט יום טוב (ווי תפילין) — מותר, ווייל מתוך. דער איד פרייט זיך צו באקומען הייליגע תפילין, עס איז א שמחת יום טוב.

- (ב) זאכן וואס מ'נוצט יום טוב (ווי וויין, אויל, מעל) — כל שכן מותר.

- (ג) זאכן וואס מ'קען נאר נוצן אין חול נאך א מלאכה וואס איז אסור יום טוב (ווי רויע תבואה וואס דארף טחינה) — אסור צו שיקן.

2) דער חילוק צווישן תבואה און קטניות:

תבואה דארף טחינה (אסור יום טוב), דעריבער טאר מען נישט שיקן. קטניות דארפן נאר בישול (מותר יום טוב), דעריבער מעג מען שיקן. לעבעדיגע בהמות/עופות מעג מען אויך, ווייל שחיטה איז מותר יום טוב.

3) תפילין — מוקצה?

עס ווערט געפרעגט: איז תפילין נישט מוקצה אויף שבת/יום טוב, ווייל מ'קען עס נישט נוצן און מ'טאר נישט משתמש זיין דערמיט פאר אנדערע צוועקן? אין הלכות שבת שטייט בפירוש אז איינער וואס איז דרויסן מיט תפילין מעג עס טראגן אהיים — אבער דארט איז עס געווען א ענין פון הצלת תפילין (ראטעווען הייליגע זאכן), נישט דער זעלבער ענין ווי דא.

4) דער באגריף "תשורה":

דער רמב"ם רופט מתנות יום טוב "תשורה" — אן אינטערעסאנטער אויסדרוק. דאס ווערט פארבונדן מיט דעם פסוק ביי יעקב אבינו ווען ער שיקט מתנות פאר עשו: "ורוח תשימו בין עדר ובין עדר" (בראשית ל"ב) — עס איז דא אן אופן וויאזוי מ'שיקט א מתנה, א ספעציעלע צערעמאניע.

הלכה ו': שילוח מתנות בשורה

דער רמב"ם'ס ווערטער

"אין שורה פחותה משלשה בני אדם." "כיצד, הרי ששלח לחבירו בהמות או יינות ביד שלשה או ארבעה בני אדם כאחד זה אחר זה... כולן הולכין בשורה אחת הרי זה אסור, שלא יעשה כדרך שעושה

רשות הרבים טאר מען נישט טראגן דעם סולם ווייל מענטשן וועלן מיינען ער גייט פיקסן זיין דאך (בונה). אבער אין רשות היחיד מעג מען.

חידושים און הסברות

1) דער רמב"ם'ס חילוק צווישן רשות הרבים און רשות היחיד:

דער רמב"ם מאכט א חידוש אז דער כלל פון "כל שאסרו מפני מראית העין אפילו בחדרי חדרים אסור" ווערט דא דורכגעבראכן דורך שמחת יום טוב. אבער נאר אין רשות היחיד — אין רשות הרבים בלייבט דער איסור מראית עין בתוקפו.

2) אנאליז פון די לעוועלס פון איסור מראית עין:

מראית עין האט צוויי לעוועלס: (א) דער עיקר איסור — אין רשות הרבים, וואו מענטשן זענען; (ב) א נאכגעלייגטע חומרא — אפילו בחדרי חדרים. שמחת יום טוב נעמט אוועק דעם צווייטן לעוועל (די חומרא פון בחדרי חדרים), אבער נישט דעם ערשטן לעוועל (דעם עיקר איסור אין רשות הרבים).

3) דער ראב"ד'ס חולק:

דער ראב"ד חולק אויפ'ן רמב"ם און זאגט: "הוא אומר כן, אבל הגמרא לא אמרה כן, לא חלקו בדבר זה" — די גמרא מאכט נישט דעם חילוק צווישן רשות הרבים און רשות היחיד. לויט דער ראב"ד איז עס מותר ביי ביידע וועגן שמחת יום טוב.

4) שולחן ערוך:

דער שולחן ערוך פסק'נט ווי דער ראב"ד, אז עס איז מותר אפילו ברשות הרבים וועגן שמחת יום טוב. לויט דעם שולחן ערוך איז דער ענין פון מראית עין בכלל נישט שייך — ווען מ'זעט א איד מיט א שטריימל גיין מיט א לייטער, ווייסט מען אז ער טוט עס פאר שמחת יום טוב, נישט צו פיקסן זיין דאך.

5) דער רמב"ם האט מסתמא א מקור פאר זיין שיטה, און מ'קען עס זען אין דער מגיד משנה. דער מחלוקת איז תלוי אין וויאזוי מ'לערנט די גמרא.

הלכה ג': פירות על גגו — וויאזוי אוועקצורירן

דער רמב"ם'ס ווערטער

"מי שהיו לו פירות על גגו וצריך לפנותם למקום אחר — לא ישטיחם מגג לגג, ולא ישלשל להם בחבל מן החלונות" — אדער אראפנעמען מיט לייטערס — "שלא יעשה כדרך שעושה בחול". נאר "משילן דרך ארובה ממקום למקום מעל הגג".

פשט

מ'פלעגט לייגן פירות אויף דער דאך צו טרוקענען. ווען מ'דארף זיי אוועקצורירן יום טוב (למשל ס'קומט א רעגן), טאר מען נישט: (א) איבערגעבן פון איין דאך צום אנדערן (מגג לגג); (ב) אראפלאזן מיט א שטריק פון פענסטער; (ג) אראפנעמען מיט לייטערס. דאס אלץ איז כדרך חול. מ'מעג נאר שלעפן אויף דער זעלבער דאך און אריינזאגן דורך א ארובה (סקיילייט — א עפענונג אין דער דאך).

חידושים

ארובה מיינט א סקיילייט, א עפענונג אין דער דאך. מ'מעג די פירות שלעפן ביז צו דער ארובה און דורך דארטן אריינזאגן אין שטוב אריין. דאס איז צוויי זאכן: (א) שלעפן ממקום למקום אויף דער זעלבער דאך, (ב) אריינלייגן אין שטוב דורך דער ארובה.

הלכה ג' (המשך): שחט בהמה בשדה

דער רמב"ם'ס ווערטער

"שחט בהמה בשדה — לא יביאנה במוט או במטה, אלא אבר אבר."

פשט

בחול." אבער "שלח שלשה מינים ביד שלשה בני אדם כאחד הרי זה מותר."

פשט

ווען מ'שיקט מתנות ביום טוב, טאר מען נישט שיקן אויף א צערעמאניעלע אופן ווי מ'טוט בחול — דריי (אדער מער) מענטשן וואס גייען אין איין שורה און שלעפן די זעלבע מין מתנה. אבער אויב יעדער פון די דריי מענטשן ברענגט אן אנדער מין, איז עס מותר, ווייל דאס איז נישט א "שורה" — עס איז סתם דריי מענטשן וואס ברענגען דריי פארשידענע זאכן.

חידושים

- דער חילוק צווישן אסור און מותר: ווען אלע דריי מענטשן טראגן די **זעלבע מין** (ז.ב. אלע טראגן יין), מאכט עס א גרויסע צערעמאניעלע מצב — דאס איז אסור. אבער ווען יעדער ברענגט אן **אנדער מין**, איז עס נישט קיין "שורה" — עס איז סתם דריי מענטשן וואס ברענגען דריי פארשידענע זאכן, און דאס איז מותר.

- דער באגריף "תשורה" ווערט פארבונדן מיט דעם פסוק ביי יעקב אבינו — דער אופן פון שיקן א מתנה מיט א ספעציעלע צערעמאניע איז דאס וואס מ'טאר נישט טון ביום טוב.

הלכות עירובי תחומין ביום טוב

כללי דין: כליו כמותו

דער רמב"ם'ס ווערטער

"המערב עירובי תחומין ליום טוב — הרי בהמתו וכליו ופרותיו כמחור, ואין מהלכין אותן אלא בתוך אלפים אמה לכל רוח ממקום עירובו."

פשט

ווער עס מאכט אן עירוב תחומין ביום טוב, זיינע בהמות, כלים, און פירות גייען נאך אים — מ'טאר זיי נאר טראגן אינערהאלב צוויי טויזנט אמות פון זיין מקום עירוב.

חידושים

- עירוב תחומין איז ביום טוב **מער פראקטיש נוגע** ווי בשבת, ווייל ביום טוב מעג מען דאך טראגן (אפילו שלא לצורך), און ממילא איז דער ענין פון תחום — וואו מ'מעג גיין מיט זיינע זאכן — מער רעלעוואנט.

- פון דער אנדערער זייט איז עירוב תחומין ביום טוב אויך **גרינגער** צו מאכן, ווייל מ'קען מיטנעמען פת, מ'קען זיין מערב ברגלו, וכו'.

- בשבת איז עירוב תחומין כמעט נישט נוגע אין פראקטיק, ווייל אויב מ'איז אין א רשות היחיד מעג מען כמעט אלעמאל גיין די גאנצע רשות היחיד — חוץ אין דעם זעלטענעם פאל וואו זיין תחום ענדיגט זיך אינמיטן א שטאט.

חפצי הפקר

דער רמב"ם'ס ווערטער

חפצי הפקר — "הרי הן כרגלי מי שזכה בהן."

פשט

א הפקר'דיגע זאך גייט נאך דעם וואס איז זוכה אין איר — אפילו אויב ער איז זוכה ביום טוב גופא, גייט עס לויט זיין עירוב.

חפצי הגוי

דער רמב"ם'ס ווערטער

"וחפצי הגוי — קונין שביתה במקומן, ויש להן אלפים אמה לכל רוח."

פשט

חפצים וואס באלאנגען צו א גוי באקומען שביתה אין זייער מקום, און מ'טאר זיי נאר טראגן צוויי טויזנט אמות פון וואו זיי זענען געווען.

חידושים

- **בעיקר הדין** וואלט א גוי'ס חפצים געדארפט זיין פריי צו טראגן וואהיין מ'ווייל, ווייל א גוי איז נישט שובת, ער האט נישט קיין שבת, מ'קען נישט זאגן אז זיינע זאכן גייען נאך אים. ממילא האבן זיי קיין שביתה נישט.

- אבער **גזירה: בעלים גוים משום בעלים ישראל** — די חכמים האבן גוזר געווען אז מ'זאל זיך נוהג זיין מיט א גוי'ס חפצים ווי מיט א איד'ס חפצים, כדי מ'זאל נישט קומען צו זאגן אז א גוי'ס זאכן זענען מער קל ווי א איד'ס.

- דער חילוק: ביי א **איד'ס** חפצים — זיי גייען נאך דעם בעלים (כרגלי הבעלים), ווייל דער מענטש איז שובת און זיינע כלים זענען בטל צו אים. ביי א **גוי'ס** חפצים — ווייל דער גוי איז נישט שובת, קען מען נישט זאגן "כרגלי הגוי", ממילא באקומען די חפצים שביתה **במקומן** — וואו זיי ליגן, דארט איז זייער שביתה. דאס איז אין א געוויסן זין **ערגער** ווי ביי א איד, ווייל ביי א איד גייען די כלים מיט אים וואהיין ער גייט, אבער ביי א גוי'ס כלים זענען זיי "פארגלייזט" אין זייער מקום.

פירות שיצאו חוץ לתחום וחזור

דער רמב"ם'ס ווערטער

"פירות שיצאו חוץ לתחומים וחזור, אפילו במזיד, לא יפסידו את מקומן, מפני שהן כאדם שיצא באונס וחזר באונס."

פשט

פירות וואס זענען ארויסגענומען געווארן חוץ לתחום און צוריקגעקומען — אפילו אויב א מענטש האט עס ארויסגענומען במזיד — פארלירן זיי נישט זייער מקום שביתה.

חידושים

- ביי א **מענטש**: אויב סיי די יציאה און סיי די חזרה איז געווען **באונס**, גייט ער צוריק צו זיין מקום שביתה. אבער אויב ער איז ארויס **ברצון**, פארלירט ער זיין תחום.

- ביי **פירות** אבער איז עס **אלעמאל** ווי באונס — ווייל פירות קענען נישט שרייען, זיי קענען נישט פראטעסטירן, זיי האבן קיין דעה נישט. ממילא איז יעדע יציאה פון פירות ווי "יצא באונס וחזר באונס", און זיי פארלירן נישט זייער מקום.

- דער אפסן (קנס) קען נאר זיין **אויף דעם מענטש** וואס האט עס ארויסגענומען, אבער נישט אויף די פירות אליין.

מוסר בהמתו לרועה — וועמענס תחום גייט?

דער רמב"ם'ס ווערטער

"המוסר בהמתו לבנו" — ווען מ'געבט איבער א בהמה פאר זיין זון (איין רועה) — "הרי כרגלי הרועה". "מוסר לשני רועים" — ווען מ'געבט עס פאר צוויי פאסטוכער — "הרי כרגלי בעליה".

פשט

איין רועה — ער באקומט פולע אחריות, ממילא גייט די בהמה נאך אים. צוויי רועים — קיינער פון זיי קען נישט אליין קונה זיין, ווייל **"אין שני מלכים משתמשים בכתר אחד"** — א זאך קען נישט באלאנגען צו צוויי פלעטער אויף איינמאל, ממילא בלייבט עס ביי דעם בעל הבית.

זימן אורחים — סעודה כרגלי בעל הסעודה

דער רמב"ם'ס ווערטער

"מי שזימן אצלו אורחים ביום טוב — לא יוליכו בידם מנות למקום שאין בעל הסעודה יכול לילך שם, שכל הסעודה כרגלי בעל הסעודה, לא כרגלי האורחים." "אלא אם כן זכה להם" — דורך זכיה על ידי אחר.

פשט

ווען א בעל הבית לאדט איין געסט, באלאנגט די סעודה נאך אלץ פאר אים. די געסט באקומען נישט קיין בעלות אויף די מאכלים, ממילא גייט עס נאך

דעם בעל הבית'ס תחום.

חידושים

- אפילו אויב ס'איז דער סדר אז געסט נעמען אהיים זייערע שיריים, הייסט עס נאך אלץ נישט אז עס איז **רעגולער זייערס** געווארן. דער כלל איז: **שבתה פון די סעודה באלאנגט פאר דעם בעל הסעודה**.

- דאס ווערט פארגליכן מיט דעם פסוק **"ואל כליך לא תתן"** — ווען מ'קומט אין יענעם'ס פעלד, האט מען א רשות צו עסן, אבער מ'איז נישט קונה.

- **אויב דער בעל הבית וויל יא** אז זיינע געסט זאלן קענען נעמען די מאכלים צו זייער תחום — דארף ער מאכן א זכיה על ידי אחר: ער דארף מקנה זיין די מנות פאר א דריטע פערזאן (ווי א בנו הגדול אדער איינער וואס איז נישט ברשות), און דער זאל עס מקנה זיין פאר די געסט. דעמאלטס ווערט עס טאקע זייערס, און עס גייט נאך זייער תחום.

פירות מופקדין בעיר אחרת

דער רמב"ם'ס ווערטער

"מי שהיו פירותיו מופקדין בעיר אחרת, וערבו בני אותה העיר לבוא אצלו — לא יביאום, שפירותיו כמוהו, אף על פי שהם ביד אלו שעירבו."

פשט

א סתם פקדון געהערט נאך אלץ פאר דעם מפקיד. דער עירוב פון די שומרים אדער די בני העיר העלפט נישט אויף זיינע פירות, ווייל **חפצים גייען נאך די בעלים**.

חידושים

- דאס איז א נפקא מינה פון דעם כלל אז **חפצים גייען נאך די בעלים** — אפילו אויב די פיזישע שומרים האבן אן עירוב, ווייל די פירות באלאנגען נאך אלץ פאר דעם מפקיד, גייען זיי נאך זיין תחום (אדער חוסר עירוב).

- **אויסנאם — ווען דער שומר האט רשות ארומצורוקן:** אויב דער מפקיד האט דעם שומר איבערגעגעבן דעם רעכט צו מחליט זיין וואו די פירות זאלן ליגן (יחד להן קרן זוית — ער האט זיי א באשטימטע פלאץ געגעבן, אדער יחד להן — ער האט זיי איבערגעגעבן מיט רשות ארומצורוקן), דעמאלטס איז עס אזוי ווי א רועה. דאס הייסט, די שמועס איז נישט וועגן בעלות ממש, נאר וועגן דעם רעכט צו באשטימען דעם מקום פון דעם חפץ. ווען דער שומר האט דעם רעכט צו מחליט זיין וואו ס'זאל ליגן, האט ער כביכול א מין "בעלות" אויף דעם מקום שבתה, און דעמאלטס — אויב דער שומר האט אן עירוב — קען ער עס ברענגען צום מפקיד.

בור של מים — דינים פון תחומין

דער רמב"ם'ס ווערטער

בור של יחיד — כרגלי בעליו. בור של עולי בבל (של רבים) — כרגלי הממלא. נהרות המושכין ומעינות הנובעין — כרגלי כל אדם.

פשט

- א פריוואטע בור — די וואסער גייט לויט דעם תחום פון דעם בעל הבית.
- א בור וואס איז געמאכט געווארן פאר עולי רגלים (עולי בבל) — ווער ס'נעמט וואסער, גייט עס לויט זיין תחום (כרגלי הממלא), ווייל ס'איז מסור לכל, יעדער מעג נעמען.

- א טייך אדער א קוואל — כרגלי כל אדם, דאס הייסט כרגלי הממלא, ווייל עס האט בכלל נישט קיין מקום שבתה (ס'רינט, ס'לויפט).

חידושים

- **ביי עולי בבל** איז דער יסוד אז מ'האט געמאכט בורות אויף דעת אז ווער ס'איז עולה רגל זאל מעגן נעמען טרינקען. ממילא ווען איינער נעמט וואסער, איז עס שוין זיינס, און ער מעג עס נעמען וואו ער מעג גיין.

- **ביי נהרות ומעינות** — אפילו אויב די וואסער קומט פון חוץ לתחום, מעג מען ממלא זיין אפילו שבת. דער טעם: די וואסער האט קיינמאל נישט קנה שבתה געווען, ווייל עס איז שטענדיג אין באוועגונג. נאכדעם וואס דו נעמסט עס, מעגסטו עס נעמען וואו דו מעגסט גיין.

שור של רועה און שור של פטם

דער רמב"ם'ס ווערטער

שור של רועה — כרגלי אנשי אותה העיר. שור של פטם — כרגלי מי שלקחו לשוחטו ביום טוב, מפני שדעת בעליו למוכרו לאחרים חוץ מאנשי עירו, שהוא מפורסם והכל שומעין ובאין לקחתו. וכן אם שחטו בעליו ביום טוב ומכרו בשרו — כל אחד ואחד מהלוקחים מוליד מנתו למקום שהוא הולך, מפני שדעת בעליו מערב יום טוב כך היא.

פשט

- א שור של רועה — ער איז נאך נישט גרייט פאר שחיטה, ער איז נאר פאר די שטאט'ס מענטשן, ממילא כרגלי אנשי העיר.

- א שור של פטם — ער איז מוכן למכירה פאר שחיטה, און ער איז מפורסם אז ער האט בהמות צום שעכטן. ממילא איז זיין דעת פון ערב יום טוב אז ער וועט פארקויפן פאר ווער ס'קומט — אפילו פון אנדערע שטעט. דעריבער גייט עס כרגלי הלוקח.

חידושים

- **"דעת בעליו" איז נישט א קנין ממש** — עס איז נישט אז ער איז מקנה דעם שור פאר ערב יום טוב, נאר זיין דעת (כוונה) איז אז ס'איז פאר ווער ס'וועט קויפן. דאס איז גענוג צו באשטימען דעם תחום.

- **מקנה שטיקלעך פון א לעבעדיגע בהמה:** ווען ער שעכט און פארקויפט שטיקלעך פלייש — יעדער לוקח נעמט זיין חלק לויט זיין תחום. דא זעט מען אז מ'קען כביכול מקנה זיין א שטיקל פון א לעבעדיגע בהמה (אויף מארגן ווען ער וועט שעכטן). אבער אפשר איז דאס נישט א קנין ממש, נאר "דעת בעליו" — דער בעל הבית'ס כוונה באשטימט וועמען ס'שובת ביי.

- **פארגלייך צו עולי בבל:** דער שור של פטם איז בעצם ווי א בור של עולי בבל — ער איז מסור לכל, ווער ס'נעמט עס, באלאנגט עס פאר אים.

גחלת און שלהבת

דער רמב"ם'ס ווערטער

הגחלת — כרגלי בעליה. השלהבת — כרגלי מי שהבעירה, והמדליק נר מנר חבירו מוליכו לכל מקום שירצה.

פשט

- א גחלת (קויל) — איז א חפץ ממש, ס'האט ממשות, און ס'גייט כרגלי בעליה.

- א שלהבת (פלאם/פייער) — איז נישט קיין דבר, נישט קיין ממשות, קונה נישט שבתה. ווער ס'צינדט אן פון יענעם'ס פייער, מעג עס נעמען וואוהין ער וויל.

חידושים

- **נוגע למעשה:** אויב א מענטש קומט מיט זיין אייגענע גחלת (קויל) און צינדט עס אן מיט יענעם'ס פייער — דאס פייער וואס ער האט אנגעצונדן איז נישט באגרענעצט צו יענעם'ס תחום. ער מעג עס טראגן וואו ער באלאנגט, ווייל שלהבת האט נישט קיין שבתה.

- **חילוק צווישן גחלת און שלהבת:** א גחלת איז א ממשות'דיגער חפץ — אפילו ווען מ'בארגט עס, בלייבט עס דעם בעל הבית'ס חפץ מיט זיין תחום. א שלהבת איז נישט קיין חפץ, ס'איז נאר א תופעה — ממילא קען מען עס נישט באגרענעצן צו א תחום.

שואל כלים מחבירו

דער רמב"ם'ס ווערטער

"השואל כלים מחבירו מערב יום טוב, אף על פי שלא נתנו לו אלא ביום טוב — הרי הן כרגלי השואל." "שאל ממנו ביום טוב, אף על פי שדרכו תמיד לשאול ממנו כלים ביום טוב — הרי הוא כרגלי המשאל."

פשט

- געבארגט פאר ערב יום טוב (אפילו באמת אפגענומען ערשט יום טוב) — כרגלי השואל, ווייל פון ערב יום טוב איז שוין געווען די דעת אז ס'גייט פאר אים.

- געבארגט ערשט יום טוב — כרגלי המשאל, ווייל ווען יום טוב איז אריינגעקומען איז עס נאך געווען אין בעלות פון דעם משאל.

חידושים

- **דעת אליין איז גענוג:** פון אלע הלכות זעט מען אז מ'דארף נישט קונה זיין שבתה בפועל ממש — אזוי לאנג ווי ס'איז דא א דעת אז ס'גייט פאר יענעם, גייט שוין.

- **"דרכו תמיד לשאול" העלפט נישט:** אפילו אויב יעדער ווייסט אז ער גייט בארגן יעדן יום טוב, העלפט עס נישט. דער טעם: בארגן איז א טובה, נישט א קנין. עס מיינט נישט אז דו ביסט יעצט בעלות ווייל דו גייסט בארגן. דאס איז אנדערש פון א סוחר וואס פארקויפט — דארט איז דער דעת אז ס'גייט אוועק פון אים.

- [Digression: גמ"ח] אפשר ביי א גמ"ח — וואו א זאך איז באשטימט צום אויסבארגן — וועט עס יא זיין כרגלי ווער ס'בארגט, ווייל דער גאנצער ציל פון דעם חפץ איז פאר ווער ס'וועט עס נעמען. אבער ביי א פריוואטע שאלה צווישן צוויי מענטשן, וואו דער משאל טוט א טובה, בלייבט עס זיינס ביז ער גיט עס אוועק.

שנים ששאלו חלוק אחד — כרגלי שניהם

דער רמב"ם'ס ווערטער

"שנים ששאלו חלוק אחד, אחד שאל ממנו שילבשו שחרית והשני שאל ממנו שילבשו ערבית — הרי כלי זה כרגלי שני השואלים, ואינו מוליכו אלא למקום ששניהם יכולין להוליכו."

פשט

צוויי מענטשן האבן געבארגט איין בגד — איינער פאר אינדערפרי, איינער פאר ביינאכט. דער בגד ווערט כרגלי שניהם — מ'מעג עס נאר נעמען צו א פלאץ וואס ביידע קענען גיין.

חידושים

- **פארוואס נישט כרגלי משאל?** ביי א רעגולערע שאלה איז עס כרגלי שואל. אבער דא, ווייל דער משאל האט עס נישט פולי מקנה געווען פאר קיינעם — ער האט יעדן נאר א חלק געגעבן מיט א הגבלה (דער אנדערער דארף עס אויך קענען נוצן). ממילא ווערט עס כרגלי שניהם, און ס'ווערט "סטאק" — באגרענעצט צו דעם אוועלעפ פון ביידע תחומין.

- [Digression: ביישפיל מיט צוויי רבי'ס] צוויי רבי'ס וואס פירן טיש, האבן נישט געהאט געלט פאר צוויי ווייסע בעקעטשעס, האבן זיי געמאכט א "טשיל" — איינער טראגט עס אינדערפרי, דער אנדערער ביינאכט.

- **פארגלייך צו הלכות עירובין:** אזוי ווי א מענטש וואס שיקט צוויי שלוחים מיט צוויי עירובין — ער ווערט סטאק כרגלי שניהם. מ'קען נישט מאכן אן עירוב פאר א האלבן טאג, ממילא ווערט דער כלי באגרענעצט צו ביידע תחומין.

- **דער רמב"ם רעכנט אויס די חשבון:** אויב דער ערשטער האט אן עירוב אלף אמה למזרח, און דער צווייטער האט אן עירוב חמש מאות אמה למערב — דער ערשטער מעג דעם כלי נאר נעמען ביז אלף וחמש מאות אמות (נישט זיינע פולע צוויי טויזנט), ווייל ער איז באגרענעצט דורך דעם

צווייטן'ס תחום. און פארקערט. אויב יעדער איז ביי דעם ענד פון יענעם'ס תחום, קען דער כלי זיך אינגאנצן נישט רירן פון זיין מקום.

האשה ששאלה מים ומלח ועשתה תבשיל — כרגלי שניהם

דער רמב"ם'ס ווערטער

"האשה ששאלה מחברתה מים ומלח ולשה בצק ואפתה — הרי עיסתה ותבשילה כרגלי שניהם."

פשט

א פרוי האט געבארגט אינגרידיענטס (וואסער, זאלץ) און געמאכט דערפון א קעיק אדער א געקעכטס. דער תבשיל ווערט כרגלי שניהם — ביידע דער שואל און דער משאל.

חידושים

- **פארוואס כרגלי שניהם?** ווייל דער משאל האט געגעבן די אינגרידיענטס, און דער שואל האט געטון די ארבעט — זיי ווערן אזוי ווי שותפים אין דעם תבשיל. דאס מאכן פון דעם תבשיל גיט א נייע בעלות.

- **שאלה: פארוואס בלייבט דער משאל'ס חלק?** ביי א רעגולערע הלואה (ווי וואסער, וואס מ'גייט צוריק אנדערע וואסער) — זאל עס דאך באלאנגן גאנצן צו דער שואל? אפשר רעדט מען באופן ווען זיי בלייבן שותפים, אדער אפשר איז דער יסוד אז ווען ס'איז געווארן יום טוב האט די וואסער נאך באלאנגט צום משאל — ס'טוישט זיך נישט אינמיטן יום טוב וועמען ס'באלאנגט צו.

- **חילוק פון חלב (מילך):** ביי חלב גייט עס צום סוף צוריק (מ'גייט צוריק די זעלבע מין). אבער ביי וואסער אין א תבשיל — ער גייט נישט צוריקברענגען די זעלבע וואסער, ער גיט אנדערע וואסער. פונדעסטוועגן בלייבט עס כרגלי שניהם.

- ס'איז דא חקירות אין דער גמרא וועגן דעם ענין, אבער למעשה — ס'ווערט נישט בטל, דער תבשיל בליי

בט כרגלי שניהם.

שני שותפים ששחטו בהמה

דער רמב"ם'ס ווערטער

"שני בני אדם שהיו שותפין בהמה ושחטוה ביום טוב, אפילו חלקו — כל הבהמה כרגלי שניהם."

פשט

צוויי שותפים האבן א בהמה געשעכט יום טוב. אפילו אויב זיי האבן זיך נאכדעם צעטיילט — בלייבט די גאנצע בהמה כרגלי שניהם.

חידושים

- **פארוואס נישט "נתברר"?** מ'וואלט געקענט זאגן אז ווען זיי טיילן זיך, ווערט נתברר למפרע אז יעדער'ס חלק איז געווען זיינס פון אנהייב. אבער אזוי קוקט מען נישט — ס'בלייבט כרגלי שניהם. דער טעם ווערט אויסגעפירט אין דער נעקסטער הלכה.

שותפות אין בהמה לעומת חבית — דער חילוק פון ברירה

דער רמב"ם'ס ווערטער

"שנים שלקחו בהמה בשותפות ושחטוה ביום טוב — הרי כל הבשר כרגלי שניהם." אבער: "אבל אם לקחו חבית בשותפות וחלקוה ביום טוב — הרי חלקו של כל אחד כרגליו, הואיל והתחילו בו מדברי סופרים — יש ברירה." ביי א בהמה אבער: "אי אתה יכול לומר כן בבהמה, שכל אבר ואבר יונק זה מזה, נמצא כל אבר ואבר מעורב מחלקו וחלקו של חברו."

פשט

מעורב מחלקו וחלקו של חבריו, און מ'קען נישט זאגן אז איין חלק איז באמת מובדל געווען.

(3) דער חילוק צווישן וויין און בהמה:

ביי וויין אין א חבית — יעדער טראפן וויין איז א באזונדערע מציאות, מ'קען צוטיילן. אבער א לעבעדיגע בהמה איז איין אינטעגרירטע מציאות — ס'איז נישט א צוזאמענשטעל פון באזונדערע חלקים, נאר אלעס איז פארבונדן דורך דעם חיות. דאס איז דער יסוד פארוואס ברירה קען נישט אפליקירן — ס'איז נישט א פראגע פון ברירה, נאר א מציאות'דיגע אוממעגלעכקייט צו צוטיילן.

(4) פארבינדונג צו פרק א' — בהמה שחציה של גוי וחציה של ישראל:

אן ענליכע הלכה פון פרק א': א בהמה וואס איז האלב פון א גוי און האלב פון א אידן — שאי אפשר לאכול כזית בלא שחיתת הגוי — מ'קען נישט עסן א כזית אן דעם גוי'ס חלק, ווייל אלעס איז מעורב. דארט איז עס מער פראקטיש — מ'זעט קלארער אז מ'קען נישט צוטיילן. אבער ביידע הלכות שטאמען פון דעם זעלבן יסוד: א לעבעדיגע זאך איז איינס, און מ'קען עס נישט טיילן אויף באזונדערע בעלויות.

(5) [הגהה/מוסר השכל:]

אזוי ווי א לעבעדיגע בהמה איז איינס — יהי רצון זאלן מיר אלעמאל זיין איינס, און זאל שוין נישט זיין קיין שנאת חנם.

עד כאן פרק ה'.

ביי א חבית וויין וואס צוויי שותפים האבן צוטיילט יום טוב — קען יעדער איינער גיין מיט זיין חלק לויט זיינע אייגענע רגלים. דער יסוד איז יש ברירה בדברי סופרים — מ'רעכנט למפרע אז דער חלק וואס איז אים צוגעקומען איז שוין געווען זיינער פון ערב יום טוב, כאילו ס'איז שוין געווען מובדל אין דער חבית. אבער ביי א בהמה — אפילו מיט ברירה העלפט עס נישט, ווייל דער גאנצער בשר בלייבט כרגלי שניהם.

חידושים

(1) דער יסוד פון ברירה ביי חבית:

ביי וויין אין א חבית, הגם מ'האט ערב יום טוב נישט געוואוסט וועלכע "גלעזל וויין" באלאנגט צו וועמען, קען מען נאכדעם זאגן למפרע אז יעדער איינער'ס חלק איז שוין געווען באשטימט. דאס איז דער כלל פון יש ברירה בדברי סופרים, וואס איז שוין געלערנט געווארן אין הלכות עירוב.

(2) דער חידוש פארוואס ברירה העלפט נישט ביי א בהמה — "דער סוד פון א נשמה":

דער רמב"ם'ס טעם איז: כל אבר ואבר יונק זה מזה — יעדער אבר פון א לעבעדיגע בהמה באקומט חיות פון אלע אנדערע אברים. די פוס פון דער בהמה באקומט חיות אויך פון דער האנט, און פארקערט. א לעבעדיגע זאך איז א גאנצע זאך — מ'קען עס נישט אמת'דיג צעטיילן אויף "פארטס" בעודה חיה, ווייל יעדער פארט איז נושא און מעורב מיט אלע אנדערע פארטס. ממילא, אפילו אויב מ'וואלט געזאגט יש ברירה — אז "דיין חלק איז געווען די פיס, מיין חלק איז געווען דער קאפ" — העלפט עס נישט, ווייל "מיין פוס דארף אנקומען צו דיין האנט". נמצא אז כל אבר ואבר איז

תמלול מלא

הלכות שביתת יום טוב, פרק ה' — הוצאה ביום טוב און תחומין

פתיחה

מיר לערנען הלכות שבתות יום טוב פרק ה', די פיפטע פרק. זייער גוט.

מיר וועלן באדאנקען די נדבני השיעור, די שומעי השיעור, בראש ובראשונה די פטרון השיעור וואס העלפט אונז, וואס שטייט אייביג לימיננו, און ער האט געמאכט אז די שיעור זאל זיין א הצלחה, אונזער ידיד ר' יואל לייב וועלעכער גער, זכותו יגן עלינו ביישטיין.

הקדמה לפרק ה'

מיר לערנען יעצט די פיפטע פרק אין הלכות שבתות יום טוב. מיר האבן שוין געלערנט, דער כלל איז אז אלעס וואס איז אסור שבת איז אסור יום טוב, חוץ אוכל נפש. ס'איז געווען אין דעם פארשידענע פרטי דינים. די לעצטע פרק האבן מיר אונז געלערנט, לאמיר לערנען די הבערה און כיבוי און אזוי ווייטער.

וואס מיר גייען לערנען אין די פרק איז בעיסיקלי צוויי זאכן, אויב איך פארשטיי קלאר. אה, זיי האבן אפשר א געוויסע שייכות, זיי רעדן ביידע פון הוצאה. איינס איז רעגולער הוצאה, און איינס איז הוצאה אלס דיני תחומין.

מיר האבן געלערנט אז הבערה און הוצאה זענען די צוויי איינציגסטע פון די ל"ט מלאכות, אלע אנדערע זאכן אזוי ווי שבת איז יום טוב, אויסער אנגרייטן עסן לצורך אוכל נפש מעג מען. ס'איז דא צוויי זאכן וואס אפילו שלא לצורך אוכל נפש מעג מען, אזוי ווי מבעיר און הוצאה, אבער ס'איז דא אין דעם אליין נאך פארשידענע הגבלות. ס'איז נישט אזוי הפקר וועלט אז מ'קען טון עני מין הבערה, אזוי ווי מיר האבן געלערנט אין די פאריגע פרק. און דא גייען מיר אונז לערנען אז אויך מיט הוצאה איז נישט אזוי פשוט, מ'קען נישט אלעס מוציא זיין, ס'איז דא אין דעם הגבלות, און דאס גייען מיר יעצט לערנען.

און נאכדעם די נושא פון תחומין, וואס מ'קען, אגב, ס'איז נישט די זעלבע איסור, ס'איז דא איסור תחומין אין יום טוב אזוי ווי שבת, אבער וויבאלד

מ'מעג הוצאה, איז נוגע אסאך מער ווי ווייט מ'ווייל, מ'דארף וויסן אסאך פרטים פון תחומין פון יום טוב, וואס הגם לכאורה די זעלבע פרטים דארף זיין שבת, נאר ס'איז ווייניגער נוגע.

הלכה א': הוצאה ביום טוב — משאות גדולות און שינוי

דער רמב"ם'ס כלל: הוצאה מותרת אבער מיט הגבלות

זאגט דער רמב"ם אזוי: אף על פי שהותרה הוצאה ביום טוב אפילו שלא לצורך, הגם הוצאה איז געווארן מותר ביום טוב אפילו שלא לצורך, אזוי ווי מיר האבן געלערנט הואיל שהותרה, אבער מיינט נישט אז מ'קען טון צו הפקר וועלט. לא יוציא משא גדול, דאס הייסט מתוך, הואיל איז הואיל מתוך שהותרה, יא.

אבער זאגט דער רמב"ם, וואס טאר מען נישט? לא ישא משאות גדולות כדרך שהוא עושה בחול — זאל נישט ארויסנעמען גרויסע שווערע פּעק אזוי ווי מען טוט אין די וואכן, אלא צריך לשנות — מען דארף עס טון אנדערש.

די סיבה פאר דעם איסור

דער רמב"ם האט מסביר געווען אז די סיבה וואס מען האט מתיר געווען הוצאה ביום טוב אפילו שלא לצורך איז אז א מענטש זאל נישט פילן ווי ער איז איינגעשפארט, נאר ער קען טון און ברענגען זאכן. דער ראב"ד האט דאך געזאגט אז די סיבה איז ווייל אין יום טוב דארף מען טראגן משלוח מנות.

על כל פנים, פאר איינע פון די צוויי סיבות איז מען מקיל די הוצאה. פאר איינע פון די צוויי סיבות איז מען מגביל אז מ'זאל עס נישט טון "בדרך שהוא עושה בחול". מ'לאזט טאקע א מענטש זאל האבן א געוויסע פרידאם און ער זאל קענען טראגן, אבער ס'מיינט נישט אז ס'איז היינט א וואכעדיגער טאג.

פארגלייך מיט טלטול

ס'קען אויך זיין אז ס'איז ווייל אונז האבן געלערנט לגבי טלטול אז מ'זאל נישט טון אלעס, נאר וועלן מיר אוועקלייגן. איך האב געטראכט, מ'קען טראכטן אז דאס איז אזוי ווי ביי שבת. ביי שבת איז אויך דא אן איסור פון

ס'איז דא א חילוק, ווייל שבת האבן מיר געלערנט אז אויב ס'איז דא אן אפציע אז מ'זאל שלעפן אויף איינמאל א באנטש, אדער אסאך מאל, הגם ס'וועט זיין ווערן א שם, זאל מען טון למיעוט בהליכה, ווייטער געשלעפט. אבער יום טוב, ווען ער זאגט מ'זאל שלעפן מיט על כתפו, וועט ער מוזן נעמען אדער די כדי יין אז ער קען נישט אריינלייגן אין א באק, דארף מען מער טראגן, עס דארף מען מער טרחה, עס איז ענדערש מער טרחה, אז עס איז ענדערש מרבה זיין בהליכה, ווייל עס איז מער א טרחה, עס זעט אויס מער וואכענדיג, און עס האט צו טון מיט די אויסזען.

דער רמ"א: נאר ממקום למקום

זאגט טאקע דער רמ"א, ברענגט ער, אז די איסור איז נאר ממקום למקום, ווען מען גייט אינדרויסן, ווען מען זעט און מ'זעט נישט זען. אינדערהיים, איז נישטא די עיסור. ס'איז אן עיסור פאר מענטשן, ס'זאל נישט אויסקוקן וואכנדיג. רייט.

אזוי זעט אויס, אזוי קומט אויס מיט די חלבן.

דיסקוסיע: פראקטישע אנווענדונג היינט

ס'איז אינטערעסאנט, איך ווייס נישט פונקטליך וויאזוי מ'איז מקיים די אלע הלכות היינט. למשל, איינער זאגט, דו ווילסט שלעפן אין שול עפעס א זאך? שלעפ עפעס מיט א שאפינג קארד. למשל, איך קען דיר זאגן, אן איידיע, דו ווילסט גענוצט א שאפינג קארד? א קערידזש? ניין, א קערידזש פון די בעיבי יא, אבער נישט א שאפינג קארד. ס'איז א וואכענדיגע זאך. אדער אזא הענד טראק וואס מ'נוצט אמאל, איך ווייס נישט.

אבער דא זעען מיר דאך קלאר אז אפילו ווען ס'איז מער טרחה. דער רמב"ם זאגט דאך לגבי למשל, געבן אסאך קליינע סכומים צדקה איז שווערער פאר דעם מענטש. טראגן אסאך מאל קליינע מטבעות, קליינע קליינע כלי יין איז שווערער. אבער אונז זארגן זיך נישט דא וועגן שווער, אונז זארגן זיך אז ס'זאל נישט אויסקוקן. ס'איז דא שווערער, און ס'איז דא וואס זיי רופן למרבה הליכה. איך ווייס נישט צו ס'איז ממש שווערער, ס'איז מער אז... מער ארבעט, ס'דויערט לענגער, אדער מער טרחה. ס'דויערט לענגער, און מ'דארף מער גיין, אבער ס'איז ווייניגער, מ'שוויצט. ס'איז ווייניגער, כאילו ס'איז ווייניגער טרחה.

די זאך וואס דרכו לישא אותו איז דאך נישט סתם רענדאם, ס'איז דאך ווייל דאס איז די פראקטישע וועג. אבער דאך, טו נישט די פראקטישע וועג, טו ענדערש שווערער, אבער ס'זאל נישט אויסקוקן כדרך. ס'איז אביסל ווייניגער פראקטיש, אזוי זעט אויס.

Speaker 1: ס'איז דרך כלל, סאו, איך ווייס נישט צו, האסט אמאל געווען אין אלע מעשיות אזא שאלה אין יום טוב? איך ווייס טאקע, היינט אלעס טראגט א מענטש בדרך כלל, מ'נעמט אין א בעג און מ'האלט אין די הענט.

Speaker 2: ניין, די חסידישע אידן טוען דאס. איך מיינ, אז מען סעט אויף עפעס א גרויסע זאך... איך מיינ אז מען האט א וואגן, אז מען האט עפעס א כלי... איך וויל גיין שאפינג קארדידזש, אזא זאך. וויאזוי?

Speaker 1: ס'וואלט געמאכט סענס אז ס'זאל שטיין אין די היינטיגע פסחה, אבער מען נוצט נישט קיין שאפינג קארדידזש יום טוב. אפשר מאכט זיך כמעט נישט עניוועיס, אבער... אויב איינער שלעפט א סעודה ערגעץ, איך ווייס.

ס'קען זיין אז היינט איז ענגוג דאס אז מ'טראגט עס נישט מיט א קאר. אין די וואכן וואלט מען דאך אלעטינג געטראגן מיט א קאר. יום טוב טראגט מען דאך נישט מיט א קאר. סאו דאס איז שוין די נישט דרך שעושה בחול. אבער אזוי ווי דער רמב"ם מדבר האמורים, די אלע זאכן אז מ'דארף משנה זיין די שנתן לאדם.

טראגן אויף א בהמה — אסור בכלל

אבל על גבי בהמה לא יביא כלל אליו, א בהמה זאל מען בכלל נישט טראגן, **שלא יעסוק דרך שעושה בחול,** מ'זאל נישט טון כדרך שעושה

שלעפן זאכן, דארט איז נישט שייך הוצאה, ס'איז אינגאנצן אסור, אבער אפילו אין די עירוב טאר מען נישט מפנה זיין א גאנצן אוצר וכדומה.

אבער יום טוב האט מען געזאגט פארקערט, אז די אויפטו איז אז מען מעג יא. אבער מען מעג יא, אבער נישט אז ס'זאל ברענגען די פארקערטע עפעקט. ס'מיינט, אונז ווילן אז עס זאל זיין העפי. דאס אז מען מעג טראגן קען מאכן, אבער אויב מען לאזט אינגאנצן וועט ווייטער זיין נישט העפי, ווייל מען וועט שוין זיין א גאנצן טאג ביזי טראגן. ס'זאל ברענגען די פיין ליין, און דאס גייט מען דא זאגן. ס'איז דא זאכן וואס מען טאר נישט.

ווי לאנג מען קען מאכן א שינוי, ס'זאל נישט אויסקוקן ווי אינדערוואכן, זאל מען מאכן מיט א שינוי. **ואם אי אפשר לשנות,** אז מען קען נישט טון מיט א שינוי, דעמאלטס איז יא מותר.

ביישפילן פון שינוי

זאגט דער רמב"ם, **כיצד? המביא כדי יין ממקום למקום,** איינער ברענגט פלעשער וויין פון איין פלאץ צו די צווייטע. נארמאלערהייט אין די וואכן, וואלט ער זיך גרינגער געמאכט, און ער וואלט געברענגט א גרויסע באסקעט, און אין דעם אריינלייגן אלע כדים. **לא יביאם בסל או בקופה,** זאל ער עס נישט טראגן אין א באסקעט, **אלא מביא על כתפו או לפניו,** זאל ער עס האלטן אויף זיין אקסל, אדער אויף זיין בגד, לפניו, און עס אזוי טראגן. ס'זאל זיין א שינוי, ס'זאל נישט זיין אזוי ווי א טרעגער שלעפט זאכן.

די זעלבע זאך, **המוליך את התבן, געווענליך אויב איינער טראגט תבן, וואלט ער גענומען די פאק פון תבן און געלייגט אויף זיין אקסל.** זאל ער עס נישט טון דערוועגן. **לא יפשיל את הקופה לאחוריו,** לייגן די קופה, די באקס פון תבן, אויף זיין אקסל, **אלא מוליכה בידו,** זאל עס טראגן אין זיין הענט.

וכן — די זעלבע זאך, **משא שדרכו לישא אותו במוט,** פעק וואס געווענליך וואלט מען געטראגן אויף א מוט, אויף א שטעקן. איך ווייס, למשל גרויסע ענגלעך טרויבן וואלט מען געטראגן במוט בשנים. זאל מען נישט טון אזוי, נאר **ישא אותו על גבו מאחוריו.** און פארקערט, **ושדרכו לישא אותו מאחוריו,** איז פארקערט, **ישא אותו על כתפו,** זאל ער עס האלטן אויף די זייט, אויף די אקסל. **ושדרכו ליתנו על הכתף,** יעדע זאך זאל מען קוקן וויאזוי מען טוט אין די וואכן, זאל מען טון אביסל אנדערש, ס'זאל נישט אויסקוקן ווי דרך חול. זאכן **ושדרכו ליתנו על הכתף, ישא אותו בידיו לפניו. או יפרוס עליהם בגדו,** אדער זאל ער עס שלעפן מיט זיין בגד, **וכן כל כיוצא בזה משינוי המעשה,** ס'זאל זיין אנדערש.

אי אפשר לשנות — מותר

אינטערעסאנט, זאגט ער ווייטער, **ואם אי אפשר לשנות,** אויב איז נישט שייך, דעמאלטס יא, **נושא ומביא כדרכו.** לכתחילה זאל מען, אבער ס'אסר'ט נישט. דער חיוב אז מ'זאל טון אנדערש איז נישט געקומען צו מאסר'ן אויב ס'איז נישט דא קיין ברירה. אזוי ווי ר' יצחק זאגט אייביג אז די חכמים ווילן נישט מ'זאל בלייבן סטאק, אז מ'האט מתיר געווען צו טראגן מען מען טראגן, אבער ווען ס'איז דא אן אופן זאל מען עס נישט טון.

קשיית התוספות: פארגלייך מיט מפנה אוצר בשבת

איך זע דא אין די זייט, אינטערעסאנט, ער ברענגט די מעשה רב פון תוספות. תוספות האט געפרעגט א קשיא פון די נושא פון מפנה וואס אונז האבן געלערנט. מ'האט געלערנט אין הלכות שבת אז מ'מעג שלעפן וויפיל מ'טאר נישט מפנה זיין אן אוצר, אבער מ'מעג יא שלעפן. ס'שטייט נישט קיין הגבלות אז מ'דארף שלעפן שלא כדרכו, מיט א שינוי ווען מ'איז מפנה אן אוצר. און וואס קומט אויס אז דאס איז יום טוב סאונדט ערגער.

האט תוספות מסביר געווען אז שבת רעדט מען דאך אז מ'גייט נאר אין די חצר, קיינער גייט עס נישט זען. יום טוב וואס מ'קען שלעפן אינדרויסן, דעמאלטס איז עס ערגער. און מיר געדענקען אז ס'איז אויך דא א חילוק. אה, ס'איז אן ענין פון מראית העין? ס'איז נישט אן ענין אז דער מענטש זאל נישט... ס'איז ביידע.

חילוק צווישן שבת און יום טוב: למיעוט הליכה קעגן למיעוט משאות

א פראדוקשן קאמפאני, מ'שלעפט דעם רבי'ס בענקל. יום טוב מעג מען עס טון אן א טראק. אבער אפילו דאס, די רבי'ס... פארוואס מעג מען דאס טון? ס'איז אן עקסטערע היתר אויף א בענקל. ער שטייט א וועג פארן אויף א בענקל לכאורה. ס'הייסט, מ'לייגט אים ארויף אויף דעם בענקל און מ'טראגט עס. ס'איז א פרייון. אקעי.

וואס איז די פשט אז פאר א חכם שרבים צריכים לו אז עס איז אן עקסטערע היתר?

Speaker 2: אדער ווייל דאס הייסט נישט כדרך חול?

Speaker 1: אזוי זעט אויס. ניין, ס'איז א היתר. אזוי זאגט מען, ס'איז מער א צורך. פאר די צורך האבן זיי נאך מתיר געווען. מ'קען נישט זאגן אז דער רבי זאל נישט קומען אין שול יום טוב מיט זיין גאנצע טראסק.

Speaker 2: א רבי דארף קומען מיט א גאנצע טראסק?

Speaker 1: און ס'איז נישט קיין זלזול אין יום טוב, ס'איז לכבוד הרבי. איך ווייס נישט, ס'איז יא א שטיקל זלזול אין יום טוב, אבער ס'איז מותר וועגן דעם. איך מיינ נאך. ניין, ס'שטייט נישט אז מ'זאל עס טון אנדערש. אויף דער חכם שטייט נישט אז ס'זאל עס טון אנדערש.

Speaker 2: אפשר איז עפעס א ספעציעל היתר פאר די כבוד פון די רבים?

Speaker 1: רעכט, ס'איז א היתר, ספעציעל היתר. וואס איז די פראבלעם? יום טוב האט געזאגט דאך דער רב א דרשה, יום טוב איז דאך א צייט ווען מען לערנט א חלק. ס'איז געווען דער סדר, אבער דוקא יום טוב איז א סדר. יא, יום טוב פראווען די רבי'ן טישן וכדומה.

הלכה ד': סולם של שובך — מראית עין ושמחת יום טוב

Speaker 1: נאך א זאך: אין מוליכין את הסלם של שובך משובך לשובך ברשות הרבים. זיי האבן שוין פריער געלערנט אז ס'איז דא א זאך וואס הייסט שובכים. ס'איז אזעלכע געביידעלעך ווי פייגלעך זאלן זיך מקנן זיין. און ס'איז דא א סולם וואס מ'טראגט פון איין שובך צו די אנדערע. איז יום טוב מעג מען דאך גיין נעמען די טשיקענס אדער די ביצים וואס זענען שוין מוכן צו קאכן יום טוב. וועט א מענטש טראכטן אז ער וועט נעמען די סולם און עס טראגן, אבער מ'טאר נישט. פארוואס? **שמא יאמרו לתקן גגו הוא מוליכו.** ווען א מענטש זעט איינעם ארומוואקן... מ'רעדט פון איינעם אויך אין א פובליק פלאץ, אה, ער זאגט דאך **ברשות הרבים**, אין די חצר מעג מען, אבער אין די רשות הרבים, אז מ'זעט איינעם וואקן מיט די סולם, וועט מען טראכטן אז ער פיקסט זיין דאך, ער טוט בונה, ער טוט אן ענין פון מראית עין. אהם. טאר מען נישט, אבער **ברשות היחיד מוליכו.**

דיון: דער רמב"ם'ס חילוק צווישן רשות הרבים און רשות היחיד

Speaker 1: אינטערעסאנט, אסאך מאל איז דא די דין אז עפעס וואס איז אסור אלס מראית העין איז אסור אויכעט. זאגט דער רמב"ם דייקא, **אף על פי שכל מקום שאסרו חכמים**, געווענליך וואלט מען נישט געמאכט אזא היתר, מען וואלט געזאגט אזא היתר. איז דא א כלל אז **כל מקום שאסרו חכמים מראית עין, אפילו בחדרי חדרים אסור**, למשל, מען טאר נישט אויפהענגען א האנטוך, וואס דו וואלט אויסקוקן ווי ער איז געוואשן, טאר מען עס אפילו נישט אויפהענגען אין די אייגענע שטוב. אבער פארוואס דא אויב אזוי, פארוואס מעג מען יא טראגן אין די רשות היחיד א שובך? זאגט ער, **כדי שלא תמנע שמחת יום טוב**, ספעציעל היתר. אינטערעסאנטע חילוק, ניין?

Speaker 2: יא.

Speaker 1: דאס הייסט, שמחת יום טוב לאזט נישט מאכן די איסור. שמחת יום טוב איז זייער א וויכטיגע זאך. דאס הייסט, שמחת יום טוב איז נישט מבטל די עצם מראית העין, אבער די דייטיל אז מען שוין מראית העין האט מען געאסר'ט אפילו אינעווייניג אינדערהיים, דאס האט מען יא מתיר געווען. ווייל ער דארף קענען ברענגען זיין פייגלעך פון די שובך אמאל.

Speaker 2: יא, אבער ס'העלפט נאר פאר רשות היחיד.

בחול.

ס'איז אינטערעסאנט, אויף די בהמה זאגט ער אונז נישט די אי אפשר לשנות. לאמיר זאגן אז ס'איז א שווערע זאך, און מ'מוז האבן א בהמה. איז נישטא די היתר אז מ'שלעפט נישט אזעלכע גרויסע זאכן אין יום טוב, בעיסיקלי. דאס איז די תירוץ.

אקעי, נאך א זאך. יא.

הנהגת בהמה במקל, סומא במקלו, רועה בתרמילו

ווייטער, זאגט דער רמב"ם, **אין מנהיגין את הבהמה במקל**. מ'דערמאנט שוין א בהמה... אמאל נעמט מען די בהמה אליינס, אפשר מ'גייט עס שעקטן. אדער מ'טאר נישט טראגן די בהמה מיט א שטעקן מיט וואס מ'טרייבט אים, ווייל ס'זעט אויס ווי מ'גייט בשוק, אזוי ווי מיר האבן געלערנט לגבי הלכות שבת, אז מ'טאר נישט גיין ווען א בהמה האט א גלעקל אדער וואס, ווייל ס'זעט אויס ווי ער גייט לשוק מיט די בהמה, עפעס אזא מין הלכה.

די זעלבע זאך, **ואין הסומא יוצא במקלו**, א סומא זאל נישט ארויסגיין מיט זיין שטעקן, **ולא הרועה בתרמילו**, און דער רועה וואס איז רועה בהמה זאל נישט ארויסגיין מיט זיין תרמיל, מיט זיין בעג, וואס אין דעם לייגט ער אריין די איסור כלבים, יא, לכאורה.

יציאה בכסא — איש ואשה

און אויך איז דא ווען מ'גייט און מ'שלעפט מיט א שטעקן, אזא וואלקער וואס מ'קען זיך זעצן דערויף. **אין יוצא מכסא**, מ'גייט נישט ארויף מיט א בענקל, **אחד האשה ואחד האשה, שלא יעשו דרך שיעשה בכל**, דאס איז וויאזוי מ'גייט אין די וואכן, אז מ'שלעפט זיך מיט א בענקל. אדער מ'שלעפט מיט מיט אים, דער גבאי שלעפט א בענקל, איך ווייס. איך וויל נישט זיין דרך שיעשה בכל.

רבים צריכים לו — יוצא בכסא ואפילו בפריום

ווער? אבער וואס איז... וואס איז א מנהיג, א צדיק, אדער איינער וואס איז רבים צריכים לו, פאר אים מעג מען יא שלעפן א בענקל, **יוצא מכסא אחריו**. און נישט נאר דאס, נאר **מ'ציען עושה על הקטה**, מ'מעג אים טראגן אויפ'ן בענקל, אדער **אפילו ביי א פריום**, מ'מעג אפילו ברענגען א גרויסע רבי'שע בענקל. אדער אפילו ביי א פריום, מ'מעג אפילו שלעפן... א פריום מיינט אזא חופה, אזא שיינע געביידעלעך, אזוי ווי א פריום פון א חופה. איך מיינ ס'איז מסתמא אזא... אן אוהל? אזא שטול.

Speaker 2: ניין, אבער וואס קען מיינען? א גרויסע רבי'שע בענקל.

Speaker 1: ניין, און מ'שלעפט א מענטש אויף אים. ער גייט נישט, דער רבי... דו זיצסט אזוי ווי ס'איז אמאל געווען ביי די... היינט איז אויך דא א געוויסע פרעסער. ווער ס'זעט ביי תשל"ך איז דא דער מנהג אז רבי'ס שלעפט מען מיט א ניין הונדערט פונטיגע שטענדער, מ'ברענגט א טראק, מ'הייערט א קאמפאני,

הלכה א' (המשך): כסא לחכם שרבים צריכים לו

Speaker 1: אדער מ'שלעפט מיט מיט אים... דער גבאי שלעפט א בענקל, איך ווייס. איך וויל נישט זאגן דרך שעושה בחול. ווער? אבער וואס איז... א מענטש וואס איז א מנהיג, א צדיק, אדער איינער וואס איז א רב צריך לרבים, פאר אים מעג מען יא שלעפן א בענקל. יוצא כסא אחריו. און נישט נאר דאס, נאר מצינו עושה על הקטה, מ'מעג אים טראגן אויפ'ן בענקל, אדער אפילו ביי א פרייון, מ'מעג אפילו ברענגען א גרויסע רבי'שע בענקל. אדער אפילו ביי א פרייון, מ'מעג אפילו שלעפן... א פרייון מיינט אזא חופה, אזא שיינע געביידעלעך, אזוי ווי א פרייון פון א חופה.

Speaker 2: איך מיינ ס'איז מסתמא אזא... אן אוהל? אזא שטול.

Speaker 1: ניין, איך קען מיינען אזא גרויסע רבי'שע בענקל. ניין, און מ'שלעפט דעם מענטש אויף אים. ער גייט נישט, דער רבי... דו זיצסט אזוי ווי ס'איז אמאל געווען ביי די... היינט איז אויך דא אין געוויסע פלעצער. ווייסטו וואס דו זעסט ביי א תשל"ך איז דא די מנהג אז רבי'ס שלעפט מען מיט א 900 פונטיגע שטענדער, מ'ברענגט א טראק, מ'הייערט א קאמפאני,

ממקום למקום בתוך הגג. ער זאגט אז עס מיינט אז מען מעג עס שלעפן ביז די פלאץ וואס דו האסט די פענסטער, די סקיילייט וואס דו זאגסט, און עס אריינארפן אינדערהיים. אפילו אז די ארובה איז אין אן אנדערע פלאץ אין די דאך, ער שלעפט עס ביז דארטן, און דארט לייגט ער עס שוין אריין אין די עפענונג פון די דאך.

שחט בהמה בשדה

Speaker 1: נאך אזא מין כלל: **שחט בהמה בשדה**, מ'האט געשאכטן, מ'מעג דאך יום טוב שעכטן, אבער מ'זאל נישט ברענגען די געשאכטענע בהמה **במוט או במטה**, די גאנצע בהמה לייגן אויף א בעט אדער אויף א מוט. אזוי וואלט מען געטון לכאורה די וואכן, מ'שלעפט די גאנצע בהמה. **אלא אבר אבר**, ענדערש זאל מען ברענגען שטיקלעך אויפמאל.

הלכה ו-ז': שלוח מנות יום טוב — מתוך שהותרה לצורך הותרה שלא לצורך

Speaker 1: שוין, יעצט גייען מיר לערנען וועלכע זאך מ'מעג שיקן פאר מענטשן יום טוב. אז די היתר צו... ס'זאל טאקע זיין הוצאה שלא לצורך. אונז האבן מיר געלערנט אז שלא לצורך איז מותר, אבער דא גייען מיר זען אז ס'איז נישט אזוי פשוט.

זאגט דער רמב"ם, **כל שאין עושין בו אלא בחול**, זאכן וואס מ'האט הנאה, אפילו אויב מ'האט נאר הנאה די חול, אפילו עפעס וואס איז נישט געמאכט פאר יום טוב'דיגע תשמיש, **אף על פי שאין עושין בו ביום טוב**, ס'איז עפעס וואס מ'האט נישט הנאה אין יום טוב, **כגון תפילין** — שבת און יום טוב לייגט מען דאך נישט תפילין — אבער דאך מותר לשלחן לחבירו **ביום טוב**. מ'מעג עס שיקן, ווייל **עליו אמר הכתוב, אך מתוך שהותרה לצורך הותרה שלא לצורך**, מ'דארף נישט די תפילין אין יום טוב, אבער מ'מעג עס אינעווייניג טראגן. און ס'איז א שמחת יום טוב, דער איד פרייט זיך מיט אונזער גיין קומען א הייליגע תפילין.

Speaker 2: איז מותר בטלול? איך געדענק אין הלכות שבת, אין די שולחן ערוך רעדט מען וועגן דעם, ווייל ס'איז דאך נישט ראוי צו נוצן פאר עפעס אנדערש, מ'טאר דאך נישט משתמש זיין מיט תפילין, ס'איז א הייליגע זאך.

Speaker 1: אבער אונז האבן געלערנט אין הלכות שבת הלכות בפירוש וועגן איינער וואס איז געווען סטאק אינדרויסן מיט זיין תפילין, אז ער מעג עס טראגן אהיים. דארטן איז געווען אלס די רשות הרבים. אבער ס'איז נישט געשטאנען דארט אז תפילין איז מוקצה. אקעי, דארטן איז נישט געווען נוגע, ווייל דארטן איז געווען ראטעווען תפילין. לכאורה ווען ס'רעדט זיך וועגן ראטעווען תפילין, ראטעווען הייליגע זאכן.

זאגט דער רמב"ם, **אין צריך לומר אז דבר שעושין בו ביום טוב**, א זאך וואס מ'האט נאך הנאה אויף יום טוב ווייל מ'מעג, **כגון יינות שמנים וסלתות**, איז עס זיכער שוין מותר לשלחן. **אבל כל דבר שאין עושין בו בחול עד שיעשה בו מלאכה שאסור לעשותה ביום טוב**, א זאך וואס דער סדר איז אז מ'זאל הנאה האבן פון יום טוב, איז מען מתיר געווען מיט מלאכות. איך ווייס נישט פארוואס ער ווארפט אריין דא דאס ווארט "בחול", "אין עושין בו בחול".

אגליין, דער חילוק איז אזוי: א זאך וואס מ'נוצט אין די וואכן, אבער מ'דארף נישט אינצווישן טון א מלאכה, הגם אז יום טוב קען מען עס נישט נוצן, מ'האט נישט דערפון גארנישט, וועגן דעם שיקט מען. נאכדעם קען א מענטש זאגן, אקעי, די זעלבע זאך, עפעס א זאך וואס מ'דארף טוהן זיין וכדומה, וואס מ'וועט זען אין די נעקסטע סעיף, אבער די וואך, אונז קענסט דאך סיי טוהן זיין און סיי נוצן. זאגט ער, ניין, הגם אז ס'איז נאות לו בחול, אבער מ'מוז טון א מלאכה וואס איז אסור אין יום טוב. א חול מעג דאך טון מלאכות, אבער דעמאלטס אין משלחין בו יום טוב.

איז ער מסביר, **כיצד? אין משלחין ביום טוב תבואה**, רוע תבואה טאר מען נישט שיקן יום טוב. פארוואס? **לפי שאין אוכלין אותה בחול אלא אם כן טוחנין**. תבואה קען מען דאך נאר הנאה האבן אויב מ'טוט נאך פארדעם

Speaker 1: די מצות שמחת יום טוב נעמט נישט אוועק די איסור מראית העין, ס'נעמט נאר אוועק. ס'זעט אויס אז די איסור בחדרי חדרים איז א נייע לעוועל אין די איסור. מ'זאגט נישט אז מ'האט געאסר'ט אלעס. מ'האט געהאנצט מיט מראית עין, און נאכדעם איז דא נאך א לעוועל פון חומרא פון בחדרי חדרים. און דא מעג מען יא.

איך פארשטיי נישט וואס דער רמב"ם זאגט, ווייל זיי קענען... זאגט ווי דו זאגסט, ווען דו מאכסט אן איסור מיט א מראית עין, איז א זאך וואס באופן כללי איז אסור. א מענטש זאגט א חכמה, אה, איך בין דאך אינדערהיים? ניין. אבער ס'איז דא אזא זאך ווי אן איסור ברשות הרבים, ס'מוז נישט לכתחילה זיין אן איסור. סאו, איך זע אז ס'איז דא אנדערע פוסקים וואס רעדן יא וועגן דעם. וואס הייסט דאס? וואס זאגט דער רמב"ם ד' למשל?

אבער אין אזא פאל ווי דאס, זאגט דער רמב"ם, וואלט דאס געווען אסור אן די תירוץ פון שמחת יום טוב. לאמיר זאגן באופן ווען ס'איז נישט קיין יום טוב. זאגט דער הייליגער רמב"ם, **"הוא אומר כן, אבל הגמרא לא אמרה כן"**. דער רמב"ם זאגט טאקע אזוי, אבער די גמרא זאגט נישט אזוי. **"לא חלקו בדבר זה"**, און די גמרא איז תולה אז אדער איז עס מותר ביי ביידע, אדער איז עס אסור ביי ביידע, און די הלכה איז אז ס'איז מותר ביי ביידע. סאו דער רמב"ם איז נישט מסכים מיט'ן רמב"ם'ס חילוק פון רשות היחיד און רשות הרבים.

אזוי שטייט אין שולחן ערוך, מיינ איך, אזוי ווי דער רמב"ם, אז ס'איז מותר באמת וועגן שמחת יום טוב. אינטערעסאנט. מסתמא האט דער רמב"ם געהאט עפעס א ריזען צו טראכטן אזוי. וועט מען קוקן אין די מגיד משנה וועט מען זען וואס איז די מקור פון דער רמב"ם'ס שיטה. אקעי.

הלכה ה': פירות על גגו — וויאזוי אוועקצורירן

Speaker 1: ווייטער, סעיף ה', הלכה ה'. ס'קען זיין אז די אין שולחן ערוך איז שוין אנדערש, זיי קוקן אן אז ס'איז בכלל נישט... איך ווייס נישט, ווען מ'זעט א איד גייט מיט א שטריימל מיט זיין לייטער, ווייסט מען אז ער טוט עס פאר שמחת יום טוב, ער גייט נישט גיין יעצט פיקסן די דאך. בקיצור, זיי רעדן אז ס'איז תלוי אין וויאזוי מ'לערנט די גמרא. אקעי, זייער גוט.

זאגט דער רמב"ם ווייטער, **"מי שהיו לו פירות על גגו"**, מ'פלעגט לייגן פירות אויף די דאך צו טרוקענען, **"וצריך לפנותם למקום אחר"**, מ'דארף זיי אוועקירן פון יענע דאך. איז דא וועגן וויאזוי מ'קען עס טון. איז דא וועגן וויאזוי מ'טוט עס אין די וואכן, זאל מען עס נישט טון יום טוב באופן וויאזוי מ'טוט עס אין די וואכן.

זאגט ער אזוי, **"לא ישיחם מגג לגג"**, ס'טייטשט, די וועג וויאזוי מ'טוט עס געווענליך זעט אויס איז אז איין מענטש שטייט אויף די דאך און אן אנדערער אויף די אנדערע דאך, און מ'געבט אים איבער, אפילו ער איז געגאנגען א שוין וואס ס'איז נישט אזא גרויסע טרחה. אויך, **"ולא ישלשל להם בחבל מן החלונות"**, אדער זאל מען עס נישט אראפשלשן, עס ראוולן מיט א שטריק פון די פענסטער, אדער אראפנעמען מיט לייטערס, **"שלא יעשה כדרך שעושה בחול"**. נאר וואס דען? **"משילן"**, אויף וואס מעג מען יא? **"משילן דרך ארובה ממקום למקום מעל הגג"**, אויף די זעלבע דאך.

צו אן אנדערע דאך טאר מען נישט, אבער מ'מעג עס ארומרירן אויף די זעלבע דאך, **"מעל הגג"**.

Speaker 2: אפילו מיט אן ארובה מיינט א פענסטער? אדער ווי איז דא א פענסטער?

Speaker 1: ארובה איז א סקיילייט, א פענסטער אין די דאך.

Speaker 2: וויאזוי איז דאס "מעל הגג"? פון איין עק דאך צו די אנדערע עק דאך?

Speaker 1: אדער ער זאגט דיר צוויי זאכן. ער האט שוין געמיינט צוויי זאכן: אדער עס אריינצולייגן צו דער היים דורך ארובה, אדער טראגן

די חידוש איז אז יום טוב, אסאך מאל טראגט מען ארום זאכן. נוגע יום טוב, בעצם איז נוגע שבת די זעלבע הלכה. אויב איז א גרויסער רשות היחיד, עירוב תחומין קען דאך אויך זיין אין רשות היחיד האבן מיר אונז געלערנט. יא, אבער דו ביסט גערעכט אז ס'איז נישט עקטשוליי נוגע שבת כמעט, ווייל אויב איז א רשות היחיד מעגסטו כמעט אלעמאל גיין די גאנצע רשות היחיד, חוץ דא יוצא מן הכלל. אויב זיין תחומו האט זיך געענדיגט אינמיטן א רשות היחיד אדרבה אינמיטן א שטאט, דעמאלטס קען זיין.

על כל פנים, אונז האבן געלערנט טאקע אז אין הלכות שבת איז אויך דא די דין אז כליו כמותו, אבער אין יום טוב איז עס מער פראקטיש נוגע. און דער נפקא מינה זאגט אז ער מאכט אן עירוב, דעמאלטס טוישט זיך עס אויס.

ס'איז דא א דין אין עירוב תחומין אז אזוי ווי א מענטש טאר נישט ארויסגיין פון חוץ לתחום, אויך אויב דיין כלי אדער א זאך איז ארויסגעגאנגען פון חוץ לתחום, טארסטו עס נישט און ס'איז צוריק אריינגעקומען פון תחום, טארסטו עס נישט נוצן. ס'איז נישט דא א זאך וואס באלאנגט אינדרויסן פון די תחום. אפילו פארדעם, א צווייטער וועט עס נישט טארן נעמען למשל. א צווייטער מענטש האט אן אנדערע תחום, יא, ווייל דו האסט געמאכט אן עירוב תחומין, דו ביסט נישט עקזעקטלי די זעלבע תחום פון די שטאט. אבער אפילו א צווייטער מענטש טאר נישט נעמען דיין זאך.

איז אזוי די הלכה, **המערב עירובי תחומין ליום טוב**, וואס הייסט איינער מאכט אן עירוב, וואס הייסט אויב ער וואוינט אין א שטאט, איז אויך די זעלבע דין, אבער עס איז נישט נוגע די חילוק. **הרי בהמתו וכליו ופרותיו כמוהו**, אלע זאכן וואס געווען פאר אים זענען כלים, זענען בהמות, זענען פירות. און אזוי ווי אים, **ואין מוליכין אותן אלא בתוך אלפים אמה לכל רוח ממקום עירובו**. זיינע פירות, זיינע בהמות, אדער זיינע כלים טאר מען א צווייטער אפילו נישט נעמען, חוץ פון זיין מקום עירוב, פון זיין תחום.

חפצים גייט נאך די בעלים. די בעלים פון די בהמות און כלים. דאס איז דער כלל.

יעצט דארף מען וויסן, פארשטיין פראבלעם, קודם דארף מען וויסן ווער הייסט די בעלים פון יעדע זאך. נאכדעם וועלן מיר וויסן אנדערע אופנים אויסצושמועסן די פרטים פון די זאך.

הלכה י': חפצי הפקר וחפצי הגוי

חפצי הפקר — כרגלי מי שזכה בהן

איז קודם כל, חפצי הפקר. וואס איז א זאך וואס איז הפקר? וועמען באלאנגט עס? ווי מעג מען שלעפן א הפקר?

די תירוץ איז, **הרי הן כרגלי מי שזכה בהן**. ווער ס'איז זוכה אין די הפקר, אפילו אין יום טוב, דעמאלטס איז עס בכלי קונה, וואטעווער עירוב ער האט.

חפצי הגוי — קונין שביתה במקומן

וחפצי הגוי, וואס איז די חפצים פון א גוי? ס'באלאנגט נישט צו קיין איד. **קונין שביתה במקומן, ויש להן אלפים אמה לכל רוח**. דאס הייסט, ס'זאגט נישט אז דער איד וואס הייבט עס אויף גייט עס מיט זיין תחום, נאר וואטעווער די כלים אדער די חפצים פון די גוי זענען געווען, דארט טאר מען נישט טראגן די חפצים ווייטער ווי צוויי טויזנט אמות פון וואו זיי זענען געווען.

פארוואס? **גזירה בעלים גוים משום בעלים ישראל**. בעצם זעט אויס, א גוי, יא? א גוי בעצם איז נישט קונה קיין שביתה, ער האט נישט קיין תחום ווי אים. אבער ווען מ'טרעפט א חפץ וואס געהערט פאר א גוי, האבן די חכמים גוזר געווען אז מ'זאל זיך נוהג זיין אזוי ווי א חפץ פון א איד, און ממילא גייט עס נישט כרגלי הגוי אבער, כרגלי... דער וואס האט עס געטראפן? ניין, במקומן, וואטעווער ס'איז שובת געווען.

יא, ס'איז ערגער ווי א איד. א געווענליכע חפץ פון א איד האט נישט קיין אייגענע אפיניען כביכול. ער איז בטל צו דעם מענטש. ער איז נישט בטל צו

טחינה, מ'מאכט דערפון מעל. און ס'איז דאך דא א הלכה אז **אסור לטחון ביום טוב**, מ'טאר נישט טוחן זיין ביום טוב. ממילא שיקסטו עפעס וואס מ'קען נישט הנאה האבן דערפון? טאר מען נישט, אויף דעם איז נישט דא דער היתר פון מתוך. **אבל משלחין קטניות**, קטניות מעג מען יא, **לפי שמבשלים אותן ביום טוב ואוכלין אותן**, מען קען יא, ווייל קאכן אדער בראטן קטניות מעג מען יא אין יום טוב. די זעלבע זאך **בהמות חיות ועופות, אפילו חיים**, אפילו לעבעדיגע, מעג מען אויך, **לפי שמותר לשחוט ביום טוב, וכן כל כיוצא בזה**.

הלכה ח': הגבלות אין וויאזוי צו שיקן תשורות

Speaker 1: זאגט דער רמב"ם, **כל דבר שמותר לשלחו ביום טוב**, דאס איז נאך איין הגבלה וויאזוי נישט צו שיקן מתנות יום טוב. אפילו א זאך וואס מען מעג יא שיקן יום טוב, **כל דבר שמותר לשלחו ביום טוב**, זאגט דער רמב"ם, **כששולחו לתבירו תשורה**, ווען ער שיקט א מתנה, אינטערעסאנט אז אין הלכות יום טוב רופט מען מתנות תשורה. איך האב עס נישט געטראפן אזוי אין אנדערע פלעצער, אויך פריער, שיקן א תשורה.

הלכה ט': כללי דין — המערב עירובי תחומין ליום טוב, בהמתו וכליו ופרותיו כמוהו

אפשר וועגן דעם האט ער געשריבן אזוי "תשורה", וואס איז א שיינע גראם: זאלסטו שיקן בשירה. אזוי ווי ס'שטייט דארטן, יעקב אבינו שיקט פאר עשו, זאגט ער, שטעלטס ענק אריין, **"ורוח תשימו בין עדר ובין עדר"**. שיקסט, ס'איז דא אן אופן וויאזוי מ'שיקט א מתנה, מ'שיקט אזא מצב. זאלסטו נישט שיקן די וועג.

וואס מיינט די שורה? זאגט דער רמב"ם, **"אין שורה פחותה משלשה בני אדם"**. מ'שיקט מתנות דורך דריי מענטשן וואס שלעפן מתנות. ער איז מסביר. **"כיצד, הרי ששלח לתבירו בהמות או יינות ביד שלשה או ארבעה בני אדם כאחד זה אחר זה"** — ער שיקט פאר איינעם א ריזיגע מתנה, א באנטש פון יינות למשל, זאלן זיי עס נישט טון מיט די צערעמאניאלע וועג פון שטיין איינער אונטער די אנדערע און ברענגען מתנות. **"כולן הולכין בשורה אחת הרי זה אסור, שלא יעשה כדרך שעושה בחול"**. דאס איז דער וועג וויאזוי מ'טוט עס בחול.

אבער **"שלח שלשה מינים ביד שלשה בני אדם כאחד הרי זה מותר"**. דאס הייסט, סתם שיקן, די ערשטע איסור פון א שורה איז דווקא ביי א זאך וואס... זיי גייען אין איין שורה, איז עס פשוט די זעלבע זאך. דריי מענטשן שלעפן מיט שטיקער בהמה, ס'מאכט א גרויסע מצב פאר די אויג. די איסור דערפון איז ווייל דאס איז דער וועג וויאזוי מ'טראגט עס בחול. ער זאגט אז ס'זעט אויס ווי א שיק ווייטער. בקיצור, ס'איז נישט יום טוב'דיג.

אבער סתם אז דריי אנדערע מינים, און מ'שיקט מיט דריי מענטשן, דאס איז נישט די איסור. ס'איז נישט קיין מצב של שורה, ס'איז סתם דריי מענטשן ברענגען דריי זאכן.

סא יעצט גייען מיר לערנען די רעשט פון די פרק. ס'איז בעצם זייער אסאך פרטים פון זייער פשוט'ע... איך מיינן די כללים זענען זייער קלאר, באופן כללי.

דער רמב"ם האט שוין געזאגט אז אויך ערב תחומין איז, אזוי ווי ס'איז אסור בשבת איז אסור ביום טוב ארויסצוגיין חוץ לתחום. און יום טוב איז מסתמא אסאך מער נוגע, ווייל מ'מעג דאך טראגן, אפילו שלא לצורך מעג מען טראגן. פון די אנדערע זייט איז עס אויך אסאך גרינגער, ווייל ער קען מיטנעמען זיין פת, ער קען גיין בשעת... אויב גייט מען דארף מען דאך נישט קיין פת. מ'איז דאך מערב ברגלו, דארף מען דאך נישט. אקעי.

אבער דאס איז נאר ערב יום טוב. ס'העלפט נישט אין יום טוב. אין יום טוב העלפט נישט. מ'האט שוין געלערנט אין הלכות עירובין, אפילו דעם צווייטן יום טוב, וויאזוי מ'קען מאכן אן עירוב יום טוב ווען מ'טאר נישט ארויסגיין חוץ לתחום.

תחום שבת, ווערעווער ס'איז. זאלן די געסט נישט נעמען די מאכלים ווייטער ווי זיינע תחום.

פארוואס? **שכל הסעודה כרגלי בעל הסעודה לא כרגלי האורחים.** דאס אז איך האב איינגעלאדנט געסט, געבט זיי נאך נישט קיין רעכט צו נעמען מיינע מאכלים וואו זיי ווילן גיין.

אויב איינער וויל יא, ער וויל יא אז זיינע געסט זאלן קענען נעמען די סעודה צו זייער, דארף ער, **אלא אם כן זיכה להם אחר במנות אלו מערב יום טוב.** ער דארף מאכן א זכיה על ידי אחר, אז ער ווערט די זכיה דארף עס געבן פאר איינער וואס איז, יא, א בנו הגדול, אדער איינער וואס איז נישט ברשותו, זאל מקנה זיין פאר זיי, דעמאלטס ווערט עס זייערס, און דעמאלטס קען עס יא גיין.

דיסקוסיע: פארוואס העלפט נישט די סתם רשות צו עסן?

אבער דאס איז דאך אייביג די כלל, אז ווען איינער לאדט געסט, און נישט פשט אז ער האט זיי מקנה געווען, אזוי ווי ס'שטייט דארט אין פסוק **"ואל כליך לא תתן"**, קומסטו אין יענעם פערל, האסטו די רשות צו עסן. אבער דו ביסט נישט קונה, אמת.

אבער דא זעסטו יא אז ער לאזט זיי בעצם אהיימנעמען, אבער ער לאזט זיי, **אלא אם כן זיכה להם.** ניין, זיכה להם מוז נישט קיין. זיכה להם אז ער געבט עס פאר זייער רשות, פאר זייער שייכות. אפילו אויב ס'איז יא דער סדר אז זיי קענען נעמען זייערע שיריים, אבער דאך הייסט עס נישט ווי ס'איז געווארן רעגולער זייערס.

אפשר איז עס אזוי אין ברירה, ס'איז נישט אז ער האט אפילו געהאט מען צו איינגעלאדנט ערב יום טוב, אבער נאך אלץ, די סעודה, באופן כללי, באלאנגט פאר די... יא, די שביטה פון די סעודה באלאנגט פאר די בעל הבית, פאר די בעל הסעודה. אזוי זעט אויס.

אקעי, ווייטער.

הלכה י"ג: מי שהיו פירותיו מופקדין בעיר אחרת — פירותיו כמוהו

וכן, נאך א מעשה, **מי שהיו פירותיו מופקדין בעיר אחרת,** א איד האט געהאט פירות אין א צווייטע שטאט, א פקדון, **ועירבו בני אותה העיר לבוא אצלו,** די אנדערע מענטשן האבן געמאכט אן עירוב אז זיי זאלן קומען צו אים.

אבער זיינע פירות באלאנגען צו אים. די פירות האבן נישט קיין עירוב. די מענטשן האבן אן עירוב. די אנדערע מענטשן, זענען חברים וואס וואוינען אין די נעקסטע שטאט האבן אן עירוב. אבער ער האט נישט קיין עירוב. זייער עירוב העלפט נישט אויף די פירות, אפילו אויב זיי זענען די שומרים. אפילו אויב זיי זענען די שומרים, וואלט געטראכט אפשר אז ס'האט צו טון מיט די שומר, וועט מען שוין זען אז ס'איז דא אן אופן וואס ס'איז יא תלוי אין די שומרים.

אבער באופן כללי, סתם א פקדון געהערט נאך אלץ פאר די מפקיד, און ממילא איז עס... **לא יביאום, שפירותיו כמוהו,** און כאילו זיינע פירות זענען שובת חוץ לתחומו. דאס איז די סטאריע, **Right? אף על פי שהם ביד אלו שעירבו,** הגם זיי זענען דארט די שומרים אדער עפעס, העלפט נישט.

פקדון — עירוב פון שומרים העלפט נישט

Speaker 1: זייער עירוב העלפט נישט אויף די פירות, אפילו אויב זיי זענען די שומרים. נישט זייערע פירות, אפילו אויב זיי זענען די שומרים.

די פקדון טראכט אפשר אז ס'איז יא תלוי אין די שומרים, אבער באופן כללי, סתם א פקדון געהערט נאך אלץ פאר די מפקיד, און ממילא איז עס **לא יביאום להם פירותיהם, שפירותיו כמוהו,** און כאילו זיינע פירות זענען שוות חוץ לתחומו. דאס איז די סטארי, רייט?

דעם מענטש, נאר ער איז זיין אייגענער. דארטן וואו ער ליגט, דארטן ליגט ער. דארטן איז יענץ אזא שטארק.

א גוי איז גארנישט. ווייל א איד איז דאך מעלה יעדע חפץ וואס ער האט. א גוי איז נישט שובת, ער האט נישט קיין שבת, מען קען נישט זאגן גיין נאך אים. נאר ממילא, בעיקר הדין וואלט מען געקענט טראגן די חפצים וואטעווער, ווייל ס'האט נישט קיין שביטה, ס'האט נישט שובת געווען. אבער מען קען נישט זיין אז א גוי זאל זיין מער קל ווי א איד, האבן די חכמים גוזר געווען אז וואטעווער ס'איז, נישט לויט זיינע בעלים, נאר וואטעווער די כלים זענען, דארט וועט מען קענען טראגן צוויי טויזנט אמות, נישט מער, אדער וואטעווער די הלכה איז.

הלכה י' (המשך): פירות שיצאו חוץ לתחומים וחזרו — לא הפסידו את מקומן

יעצט, מיר האבן געלערנט אז א מענטש וואס איז ארויסגעגאנגען חוץ לתחום וחזר, אויב ס'איז געווען ברצון, האבן מיר געלערנט אז ער ווערט סטאק, ווייל ער האט פארלוירן זיין תחום. אבער פירות איז נישט אזוי.

זאגט ער, **פירות שיצאו חוץ לתחומים וחזרו, אפילו במזיד, לא הפסידו את מקומן.** אפילו א מענטש האט עס ארויסגענומען במזיד, גייען זיי צוריק צו וואו זיי זענען געווען.

פארוואס? **מפני שהן כאדם שיצא באונס וחזר באונס.** מיר האבן געלערנט א הלכה, א מענטש, אז אויב סיי די יציאה און סיי די חזרה איז געווען באונס, גייט ער צוריק צו וואו ער איז געווען, ער פארלירט נישט גארנישט. רוב פירות איז דא גאר... איז ממילא, א פירות איז אלעמאל באונס א צווייטע, ממילא קען נישט האבן קיין דיין'ס אויף די פירות ארויס פון די תחום, קען אפסן אויף דעם מענטש. אבער יעצט רעדט מען פון די שביטה פון די פירות.

סא, איז עס... איינער וואס קען נישט שרייען הייסט אייביג אן אונס, יא? ער האט דאך נישט געקענט שרייען על דבר השלא תפלו הכל. יא.

אקעי. איך האב געקענט טראכטן מ'זאל מאכן א כנסה אויף דעם מענטש, אבער מ'רעדט דאך יעצט אז אפילו אן אנדערע מענטש וועט עס טראגן, רייצער האט נישט מיט דעם מענטש.

הלכה י"א: המוסר בהמתו לרועה — כרגלי מי?

יעצט איז דא פארשידענע קעיסעס וואס מ'געבט אוועק א בהמה פון א צווייטן, דארף מען וויסן וועמענס תחום ס'גייט.

המוסר בהמתו לבנו, א מענטש געבט זיין בהמות פון זיין זון, דאס הייסט ער זאל נעמען קער דערפון, וואטעווער. **הרי כרגלי הרועה,** ווייל דעמאלטס געבט עס אינגאנצן איבער, דער רועה מעג עס נעמען וואו ער מעג גיין.

מוסר לשני רועים, מ'האט עס געגעבן פאר צוויי פאסטוכער, דעמאלטס **הרי כרגלי בעליה,** בלייבט עס מיט די בעל הבית.

פארוואס? **מפני שלא קנה אחד מהם.** א זאך קען דאך נישט באלאנגען צו צוויי פלעטער אויף איינעם. איין שני מלכים מסתמשים בכתר אחד, איך ווייס נישט. בלייבט עס צו בעלים. יא, גוט.

הלכה י"ב: מי שזימן אצלו אורחים ביום טוב — הסעודה כרגלי בעל הסעודה

אינטערעסאנטע מעשה, מער אזוי ווי אפשר נוגע, **מי שזימן אצלו אורחים ביום טוב.** א מענטש האט ביים איינגעלאדנט געסט אויף יום טוב. יא? איז זיי ווילן אהיימנעמען זייערע פארשענס, איך ווייס נישט צו זיי ווילן גיין דערמיט ערגעץ. איז דאס איז ער לאזט.

ס'איז יום טוב, מעגן זיך שיקן משלוח מנות. **לא יוליכו בידם מנות למקום שאין בעל הסעודה יכול לילך שם.** דער בעל הסעודה האט דאך זיך זיין

אה, ער זאגט אזוי, א שור של רועי מאכט זיך אז א מענטש פארקויפט עס מ'זאל שעכטן יום טוב, אבער ער פארקויפט עס נאר פאר די מענטשן פון די שטאט, זיי ווייסן אז ער האט א שור, ממילא ווען זיי קויפן עס איז עס נאך אלץ פארט פון זייער תחום.

אבער **שור של פטם** — א מענטש האט א שור, אפיציעל א שור פון שורות, ער איז מוכן למכירה צו עניווארן, דעמאלטס איז **כרגלי מי שלקחו לשוחטו ביום טוב**, עניוואר וואס קומט קויפן דעם שור קען עס נעמען ווי ער גייט.

פארוואס? **מפני שדעת בעליו למוכרו לאנשים אחרים חוץ מאנשי עירו**. דער שור וואס איז מוכן, ס'איז שוין אנגעשטאפט לשחיטה, האט ער דעת צו פארקויפן פאר עניוואן, **שהוא מפורסם, והכל שומעין שמעו ובאין לקחתו** — ס'איז מפורסם אז ער האט שאווערס וואס מ'קען שעכטן, איז ממילא לכתחילה ערב יום טוב האט ער שוין, איז עס פאר ווער ס'וועט עס קויפן.

וכן אם שחטו בעליו ביום טוב — דאס הייסט, לאמיר זאגן יעצט אליינס פארקויפט זיין פלייש, **ומכרו בשרו**. ווייטער, **כל אחד ואחד מהלוקחים מוליך מנתו למקום שהוא הולך, מפני שדעת בעליו מערב יום טוב כך הוא** — דאס הייסט, ער איז מקנה כאילו פון ערב יום טוב די שטיקלעך.

דא זעט מען, מ'קען מקנה זיין אפילו א שטיקל פון די לעבעדיגע בהמה, אז מארגן גייט ער שעכטן און ער גייט עס עס שניידן אויף שטיקלעך.

Speaker 2: וואס איז מקנה? אפשר די ווארט אזוי הייסט קיינמאל נישט ווי ס'איז דא, ס'איז אייביג די פאטענשל קאסטומערס.

Speaker 1: יא, אפשר נישט קנין דעת. דעת בעליו, דאס איז וועמען ס'באלאנגט שובת. און דאס איז זיין דעת, **שיקחו ממנו אנשי עירות אחרות, נמצא שור זה כבור של עולי בבל שהוא מסור לכל**. דאס איז בעצם וואס מ'זאגט דער עולי בבל, אז ווער ס'נעמט עס, ס'באלאנגט עס פאר אים. אוקיי.

גחלת און שלהבת

Speaker 1: **הגחלת — גחלת הכל, כרגלי בעליה לא כרגלי שואלה**. אוקיי, איך ווייס נישט פונקטליך וואס די הלכה איז. אבער **השלהבת איז כרגלי מי שהיא בידו**. אזא פארטיקל. פייער איז נישט קיין דבר, נישט קיין ממשות, נישט קונה שביתה. **המדליק נר מנר חבירו, מוליכו לכל מקום שירצה**.

אויב דו נעמסט די קויל, אויב דו נעמסט די קויל, אויב דו נעמסט די קויל, ס'איז אזוי ווי הנאה המושך, ס'איז עפעס א לויפן, ס'איז א דבר. איינער די מאמעס האבן געלערנט פריער אויך אזא הלכות, א גחלת, דו נעמסט א קויל, אפילו איך בארג עס פאר דיר, וואס איז א חילוק, ס'איז מיין קויל, ס'האט א חפץ. ס'איז א חפץ.

ס'איז נוגע למעשה, מיינט אויב א מענטש קומט מיט זיין אייגענע גחלת און ער צינדט עס אן מיט יענעם'ס פייער, זאגט מען נישט אז די פייער איז... איך מעג ווייל ס'איז צוויי טויזנט אמות, ער מעג עס טראגן וואו ער וויל.

Speaker 2: וואו ער באלאנגט, יא.

שואל כלים מחבירו

Speaker 1: וואס איז מיט א שואל? איך מיינ אז ס'קען ענדיגן די אלע ווייטער.

א שואל, איינער איז **שואל כלים מחבירו מערב יום טוב**, ער בארגט א כלי אויף ערב יום טוב. **אף על פי שלא נתנו לו אלא ביום טוב** — ער האט אים געגעבן, למעשה האט ער עס אפגענומען אין יום טוב, **הרי כרגלי השואל**. אגען, אונז זעען די אלע הלכות אז מ'מוז נישט קונה זיין שביתה אזוי בפועל פארב, ווי לאנג ס'איז די דעת אז ס'גייט פאר יענעם, גייט שוין.

שאל ממנו ביום טוב — טאמער האט ער נאר געפרעגט פאר די כלי אויף יום טוב, יא, דא שאל קען מען טייטשן געפרעגט, אבער ס'מיינט ער האט

אף על פי שהן ביד אלו שעירבו — הגם ס'זענען דארט די שומרים אדער דער רבי, העלפט נישט.

ביי כמה דברים אמורים — **ביי שייחד להן קרן זוית**, אויב ס'איז דא א געוויסע פלאץ ווערט ער אראפגעלייגט זיינע פירות ביי זיי אין שטאט, ביי זיי אינדערהיים. **אבל אם לא ייחד להן** — טאמער ער האט זיי געגעבן צו היטן, אבער זיי קענען עס ארומרוקן ווי זיי ווילן אפשר לכאורה, דאס איז די ווארט.

זיי האבן א געוויסע רעכט עס ארומצורוקן, איז דעמאלטס איז עס אזוי ווי א רועה, אזוי ווי מ'האט גע-ען אז די שמועס האט נישט מיט בעלות. אזוי טראכט אז יא, ער האט זיי געגעבן די בעלות צו ארומטראגן די פירות. **הרי הן כרגלי זה שהן מופקדין אצלו**, ווייל ער האט דאך זיי עס איבערגעגעבן, זיי זאלן מחליט זיין וואו ס'זאל ליגן, זיי זאלן אפמאכן וואו ס'זאל ליגן. זיי זענען מחליט, און יעצט האבן זיי ידכם א עירוב, קענען זיי עס ברענגען צו אים.

בור של מים — דינים פון תחומין

Speaker 1: און גייט מען לערנען אביסל הלכות וועגן א בור, וואס איז א בור פון וואסער, ווי ווייט מען מעג שלעפן די וואסער, די גאנצע וואסער אין די בור.

דאס איז **בור של יחיד** — **כרגלי בעליו**, ס'איז פשוט. **בור של אותה העיר** — וואס איז אין טראנטע פעל? ס'איז דא א **בור של עולי בבל**. זיי האבן שוין געזען דעם בור אין הלכות שבת, דארטן מעג מען מאכן פסע ברענג.

כרגלי הממלא — **שכל מי שמילא מהן מוליכן למקום שהוא מהלך**.

Speaker 2: רגלי אין שעושה עיר מיינט לכולא, נישט לחומרא, נישט אז יעדער איינער קען נעמען אויף זיין פסח ווי ער וויל קען ער נעמען די וואסער.

Speaker 1: יא, אבער אנשטאט קען ער האט עניוועיס אין תחום. נאר, אבער איינער גייט די וועג, איינער גייט די וועג, יעדער איינער קען נעמען פון דארט וואסער. ווייל יעדע וואסער וואס איינער נעמט, אויב ער האט געמאכט אן עירוב מיינסט, איינער פון די מענטשן.

Speaker 2: יא, קען זיין.

Speaker 1: ווען ס'איז **עולי בבל**, וואס איז א **מסורין לכל**, מ'האט געמאכט בורות, ווער ס'איז עולה רגל, ס'זאל מעג נעמען טרינקען פון דעם בור, אזוי ווי מ'לערנט דעם פתר בורות, איז **כרגלי הממלא, שכל מי שמילא מהן מוליכן למקום שהוא מהלך**, ווייל ס'איז על דעת, ווען א איד וואס גייט דא קומען.

נהרות המושכין, ומעיינות הנובעין — נישט א בור וואס א מענטש האט געמאכט, נאר א טייך אדער וואס איז... איז **כרגלי כל אדם**, דאס מיינט צו זאגן אויכעט **כרגלי הממלא**, רייט? ווער ס'נעמט דערפון איז דאס, ווייל ס'האט בכלל נישט קיין מקום שביתה, ווייל ס'רינט דאך, ס'לויפט. נאכדעם וואס דו נעמסט עס, וועסטו עס מעגן נעמען וואו דו מעגסט גיין.

ואם היו באין מחוץ לתחום לתוך התחום, אפילו בשבת ממלאין מהן — אפילו אויב ס'קומט די וואסער פארט אראפ פון א טייך, גיי ווייסן פון חוץ לתחום, אויכעט ממלאין נעמען בשבת, אפילו שבת מעג מען ממלא זיין. ווייל איינער זאגט, לערנען ביי יום צאת שבת, מ'רעדט דאך אויב ס'איז דא אן עירוב, אדער ס'האט קיינמאל נישט קנה שביתה געווען. רייט.

שור של רועה און שור של פטם

Speaker 1: יעצט א שור, א **שור של רועי** — ס'איז דא א שור וואס ער פשט, אזוי ווי מיר האבן געלערנט פריער וועגן די רועה, נישט א שור וואס איז גרייט געמאכט לאכילה, ביזדערווייל איז לרעי. איז **כרגלי אנשי אותה העיר**, ס'איז געהערט פאר די שטאט.

נישט. נאכאמאל, ער מעג עס נאר נעמען, ער מעג עס נישט נעמען גאנצע צוויי טויזנט אמות. דאס איז די ווארט. זיין עירוב איז צוויי טויזנט אמות צוריק אוועק, מעג ער בעצם גיין נאך צוויי טויזנט אמות ווייטער, אבער ער מעג עס נישט. ער מעג נאר גיין איינס און האלב, ווייל ער איז סטאק מיט די אנדערע עירוב.

ושסוף התחום שיכול זה שעירב במערב להלך בו. די זעלבע זאך, **כשיקח השני כלי זה, אינו מוליכו במערב אלא עד אלף אמה ממקום הכלי.** **ושסוף התחום שיכול זה שעירב במזרח להלך בו.** לפיכך אם עירב זה בריחוק אלפים מן החלוק למזרח, וזה בריחוק אלפים למערב — הרי אלו לא יזיזוהו ממקומו, ס'קען ווערן אינגאנצן סטאק. אויב יעדער איז ביי די ענד פון יעדער'ס עירוב, וועט ער זיך נישט קענען רירן במקומו, ווייל ס'גייט כרגלי שניהם.

Speaker 2: נעבעך אויף די צוויי רבי'ס.

Speaker 1: אוקיי, דו האסט זיי געמאכט רבי'ס, און יעצט דארף מען זיי באנעבען. שוין, איך גיי טריי צו פארשטיין וויאזוי צוויי מענטשן האבן געבארגט אוועקגעשעפט. אוקיי.

האשה ששאלה מים ומלח ועשתה תבשיל — כרגלי שניהם

Speaker 1: די זעלבע זאך, נאך א פרקייט פון כרגלי שניהם, **האשה ששאלה מחברתה מים ומלח ולשה בצק ואפתה — הרי עיסתה ותבשילה כרגלי שניהם,** ס'איז אן אינטערעסאנטע קעיס, זי האט געבארגט אינגרידיענטס, און זי האט געמאכט פון די אינגרידיענטס א קעיק אדער א געקרעכץ. איז דעמאלטס **הרי עיסתה ותבשילה כרגלי שניהם,** פארוואס? ווייל ער האט די אינגרידיענטס, און זי, ביידע זיס, האבן די קעיק, און זעט אויס אז מאכן די קעיק געבט עפעס א נייע בעלות. איך וועל שוין פארשטיין פארוואס.

Speaker 2: יא, זיי ווערן אזוי ווי שותפים, זאגט ער.

Speaker 1: מ'רעדט באופן מסתמא ווען זיי בלייבן שותפים, אדער איך טראכט אפשר ווען ער האט אים געגעבן די גאנצע פאס מים. ווייל אויב געבט ער נאר מים, גייט ער דאך נישט צוריקברענגען די זעלבע מים, ס'איז אן אנדערע מין.

Speaker 2: נישט קיין חילוק, אבער יעצט די איסור איז, איך האב געטון די ארבעט און דו האסט געטון די אינגרידיענטס, כביכול.

Speaker 1: מ'רעדט אפשר באופן טאקע ווען זיי ווערן שותפים דערין? נישט קלאר. ס'איז דא וועגן דעם חקירות אין די גמרא אויך. אבער אזוי איז די הלכה למעשה, ס'ווערט נישט בטל.

דיסקוסיע: חילוק צווישן חלב און וואסער

Speaker 2: איך זאג אז ס'איז זייער אנדערש ווי די חלב, ווייל די חלב גייט דאך צום סוף צוריקקומען. דא, די וואסער, ער גייט נישט צוריקברענגען די זעלבע וואסער, ער גייט ברענגען אנדערע וואסער.

Speaker 1: אוקיי, אבער די וואסער, שבע קעיק, ער באלאנגט צו איר, ער דארף צוריקצאלן, וואטעווער. איך גיי דארפן צוריקצאלן אנדערע וואסער. דאס הייסט נישט אז די וואסער באלאנגט פאר איר, אבער אזוי זעט דא אויס. ס'קען זיין טאקע באופן... ס'באלאנגט צו איר פון נעכטן, ס'טוישט זיך נישט אינמיטן יום טוב וועמען ס'באלאנגט צו.

אוקיי.

שני שותפים ששחטו בהמה — כרגלי שניהם

Speaker 1: וכן, די זעלבע זאך, צוויי מענטשן זענען שותפים. דאס איז פשוט'ער. **שני בני אדם שהיו שותפין בהמה ושחטוה ביום טוב, אפילו חלקו — כל הבהמה כרגלי שניהם.** אבער יעצט גייט מען לערנען אן אינטערעסאנטע חילוק. דא אויך וואלט מען געקענט זאגן אז יעצט איז

געבארגט. **אף על פי שזרכו תמיד לשאול ממנו כלים ביום טוב —** ווייסט יעדער דער יום טוב קומט דעם און ער בארגט מיין... איך ווייס נישט. העלפט עס אבער נישט. רייט, העלפט עס נישט. **הרי הוא כרגלי המשאיל.**

פארוואס? ווען ס'איז געווארן יום טוב איז עס נאך געווען דער בעלות פון דעם משאיל. הגם מ'זעט דא א גאנצע צייט אז אויב ער ווייסט אז יענער גייט עס נעמען, העלפט. אבער דאס העלפט נאר פאר זאכן וואס... ער האט אן ביי א סוחר, אבער ער בארגט. ער טוט א טובה. עס מיינט נישט אז דו ביסט יעצט בעלות, ווייל דו גייסט בארגן.

אבער ס'איז אנדערש, כאילו, לאמיר זאגן אז איינער האט א זאך וואס ער בארגט אויס פאר א גמ"ח, אפשר וועט עס יא זיין פאר ווער ס'וועט בארגן. דא רעדט זיך אז כאילו, וואס ס'איז א געוויסע מענט, ער בארגט אויס.

שנים ששאלו חלוק אחד — כרגלי שניהם

Speaker 1: יעצט אזוי, וואס ווי צוויי מענטשן האבן געבארגט איין בעקעטשע? ס'איז דא צוויי רבי'ס פון פירן טיש, מ'האט נישט געהאט כוחות געלט צו קויפן עקסטערע ווייסע בעקעטשעס פאר ביידעס, האבן זיי געמאכט א טשיל.

שנים ששאלו חלוק אחד, ואחד שאל ממנו שילבשנו שחרית, והשני שאל ממנו שילבשנו ערבית — און אינדערפרי נעמט ער עס, און נאכמיטאג נעמט יענעס בינאכט. דעמאלטס ווערט עס זייער ערגער. זיי האבן געזען פריער אז מען קען נישט זיין קיין רגלי שניהם, אבער דא וועט מען יא.

הרי כלי זה כרגלי שני השואלים — איך ווייס נישט פארוואס ווערט אזא חומרא דא, קענסטו זאגן? **הרי כלי זה כרגלי שני השואלים, ואינו מוליכו אלא למקום ששניהם יכולין להוליכו.** אויב מ'האט שוין געזען אין די חסד איירעסטער, פארוואס זאל מען נישט זאגן אז דאס איז אזוי ווי משאיל, אזוי ווי א שטיקל פארדעם, וואס איז אנדערש בגד ווי א...

Speaker 2: ניין, משאיל איז אלעמאל כרגלי שואל, דאס זאגט ער. אבער ס'איז דא שני שואלים אין רבי יום טוב רעדט מען דא, יא?

Speaker 1: ניין, ניין, ניין, יום טוב, יא, יא. ממילא האט ער עס ביידע נישט מקנה געווען פולי, ווייל ער וויל דאך בלייבן...

Speaker 2: ביידע יא פולי. דאס איז דאך פארקערט, ביידע יא פולי. ס'ווערט ביידע, און ס'ווערט סטאק.

Speaker 1: אבער יעדער איינער האט געמאכט א הגבלה נאר אז דער אנדערער זאל אויך קענען, ווייל דער בעל הבית האט דאך אין זין אז ס'איז יעצט די איינס, אבער יענער גייט עס אויך דארטן נעמען, ס'ווערט עס נישט געגעבן פולי.

איך זאג, אונז האבן געלערנט אין הלכות עירובין, געוויסט אזעלכע קעיסעס. איך געדענק נישט די סברה פארוואס שטייט אזוי? ס'איז דא אזא זאך אז א מענטש קען האבן צוויי עירובין, יא? געבן צוויי שלוחים, און ביידע, די קעיסעס איז ביידע, ווערט ער סטאק כרגלי שניהם. די זעלבע זאך דא, די קארדע באלאנגט פאר ביידע, ווייל מ'קען נישט ציילן איין טאג, זיי האבן געלערנט, מ'קען נישט מאכן א עירוב פאר א האלבע טאג, סא ס'איז ביידע, און ממילא איז עס מוגבל ביי ביידע פון די מענטשן, רייט? מ'קען עס נאר נעמען צו א פלאץ וואס ביידע פון זיי קענען גיין **כיצד**, אבער דער רמב"ם רעכנט אויס די חשבון.

הרי שעירב הראשון וריחק אלף אמה ממקום החלוק למזרח — די ערשטע איז טויזנט אמה למזרח, **והשני חמש מאות אמה למערב.** איז ווען דער ערשטער נעמט דאך א ליק, **אינו מוליכו במזרח אלא עד אלף וחמש מאות אמה ממקום החלוק —** מעג ער עס נאר נעמען ביז אלף וחמש מאות אמות.

דער ערשטער וואס ער האט אן איינער אויף טויזנט אמות אוועק, ער מעג עס בעצם נאר, ער מעג עס נעמען ביז זיין טויזנט אמות, איך געס, איך כאפ

איז אויב אזוי, פארוואס א בהמה בשותפות קען נישט טון די זעלבע זאך? זיי האבן געשאכטן יום טוב, זאל מען זאגן ווייטער, יש ברירה, איך האב געהאט די פיס פון די בהמה, דו האסט געהאט די קאפ פון די בהמה. וואס איז די פראבלעם?

דער חידוש — "דער סוד פון א נשמה"

אינטערעסאנטע חידוש, דא לערנט מען זיך די סוד פון א נשמה. **ואי אתה יכול לומר כן בבהמה, שחלק זה שהגיעו אפילו נחשוב אותו שהיה מובדל בבהמה בעודה, לאמיר שוין זאגן יא, כאילו היה ברור, יש ברירה, אבער ס'העלפט נישט.**

הרי יונק מחלקו של כל אבר ואבר שותה בהמה כאחת, שכל אבר ואבר יונק זה מזה. איין עבר, די פוס פון א בהמה, באקומט חיות אויך פון די האנט פון די בהמה. די יעדע לעבעדיגע זאך איז אזוי, ס'איז א גאנצע זאך.

סאזא... און זאגן איך האב שוין געהאט די הענט ערב יום טוב, אבער מיין פוס דארף אנקומען צו דיין האנט. סאזא איז **נמצא כל אבר ואבר מעורב מחלקו וחלקו של חברו.**

א לעבעדיגע זאך קען מען נישט ענטיגן צעטיילן אויף פארטס. ווייל יעדע פארט איז נושא אלע אנדערע פארטס, אזוי ווי כעין כרגל וכשן.

פארבינדונג צו פרק א' — בהמה שחציה של גוי

ממילא, מיר האבן געהאט אן ענליכע הלכה אין פרק א', הבהמה שחציה של גוי וחציה של ישראל, שאי אפשר לאכול כזית בלא שחיתת הגוי, דאס איז איינס.

מה שאין כן עיסה קען מען צוטיילן. א לעבעדיגע זאך קען מען דאך נישט צוטיילן, ווייל אלעס דארף צוקומען צו די גאנצע.

דארט איז מער פראקטיש, ווייל מ'קען נישט... דו ווייסט, פארשטייסט, דו זעסט מער די... ביידע זעט מען די זאך אז א לעבעדיגע זאך איז איינס.

מוסר השכל

יהי רצון זאלן מיר אלעמאל זיין איינס, און שוין, זאל שוין נישט זיין קיין שנאת חינוס.

עד כאן פרק ה'.

נתברר אז די חלק איז געווען זיין, אבער יעצט קוקט נישט אזוי. און דעריבער גייט ער עס אויספירן צו די נעקסטע הלכה, אז ס'איז דא אופנים וואס א שותפות קען זיין צעטיילט, און ס'איז דא אופנים וואס ס'קען נישט זיין.

שותפות אין בהמה לעומת חבית — דער חילוק פון ברירה

די זעלבע זאך, צוויי מענטשן זענען שותפים. דאס איז פשוט'ער. **שנים שלקחו בהמה בשותפות ושחטוה ביום טוב, אפילו זיי צעטיילן זיך יא נאכדעם, הרי כל הבשר כרגלי שניהם.**

אבער יעצט גייט מען לערנען אן אינטערעסאנטע חילוק. דא אויך וואלט מען געקענט זאגן אז יעצט איז נתברר אז דער חלק איז אייביג געווען זיין גוט, אבער יעצט נישט אזוי. מ'גייט דאס אויספירן די נעקסטע הלכה, אז דא אופנים פון שותפות קענען זיין צוטיילט, און ס'איז דא אופנים וואס ס'קען נישט זיין צוטיילט.

חבית — יש ברירה בדברי סופרים

לאמיר זען. **אבל אם לקחו חבית בשותפות וחלקוה ביום טוב, אויב מ'נעמט א פאס וויין, דעמאלטס ביסטו גערעכט. הרי חלקו של כל אחד כרגליו.** פארוואס? **הואיל והתחילו בו מדברי סופרים, ווי מיר האבן געלערנט שוין אין הלכות עירוב דעם כלל, יש ברירה בדברי סופרים, ונחשב כאילו החלק שהגיע לזה היה ברור לו ומובדל בחבית מערב יום טוב** כאילו אמר.

הגם ערב יום טוב האט מען נישט געוואוסט וועלכע גלעזל וויין יעדער איינער גייט נעמען פון די חבית, אבער ס'איז דאך דא אין יש ברירה, מ'גייט צוריק למפרע כאילו ס'איז שוין געווען זיין חלק מיט אים און זיין חלק מיט אים.

די קשיא: פארוואס נישט ביי בהמה?

איז אויב אזוי, פארוואס א בהמה קען נישט טון דאס אויך, כאילו חלק שהגיע לזה היה ברור לו ומובדל... וואס טייטשט ברירה? ברירה איז טייטש אז אונז רעכענען כאילו ערב שבת האט מען שוין געוואוסט וועלכע שטיקל איז דיינס, וועלכע שטיקל איז דיינס, און יעדער איינער האט זיך זיינע רגלים.